

Ki tud többet a kőolaj-feldolgozásról?

1. forduló

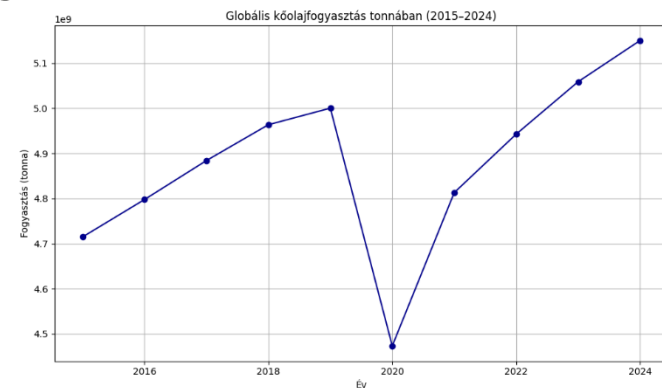
Kőolaj-feldolgozás

2025.10.09.

Az OLAJIPAR számokban...

- A 2. legfontosabb iparág a világon
- 4,5-5,0 milliárd t/év kőolaj felhasználás a világon
- 1,8 milliárd l/év benzin felhasználás Magyarországon
(36 millió tank; 1 tank 50 liter)
- 2,8 milliárd l/év gázolaj felhasználás Magyarországon
(56 millió tank; 1 tank 50 liter)

Minden **másodpercben** egy

Audi A6 tudunk megtölteni a

Dunai Finomító termeléséből

(60 l/tank)

10.000 m³

1 liter = 1 dm³

1 m³ = 1000 dm³

10.000 m³ = 10.000.000 dm³ = 10 millió liter

10 millió liter üzemanyag = 200.000 tank (50 literes)

Česká
rafinářská

OMV
OMV

Slovnaft

MOL

INA

PETROM

MOL

A Dunai Finomító

Toköl

Szigetcsép

Duna

FEJÉR
PEST

Százhalombatta

E73

7

6

6

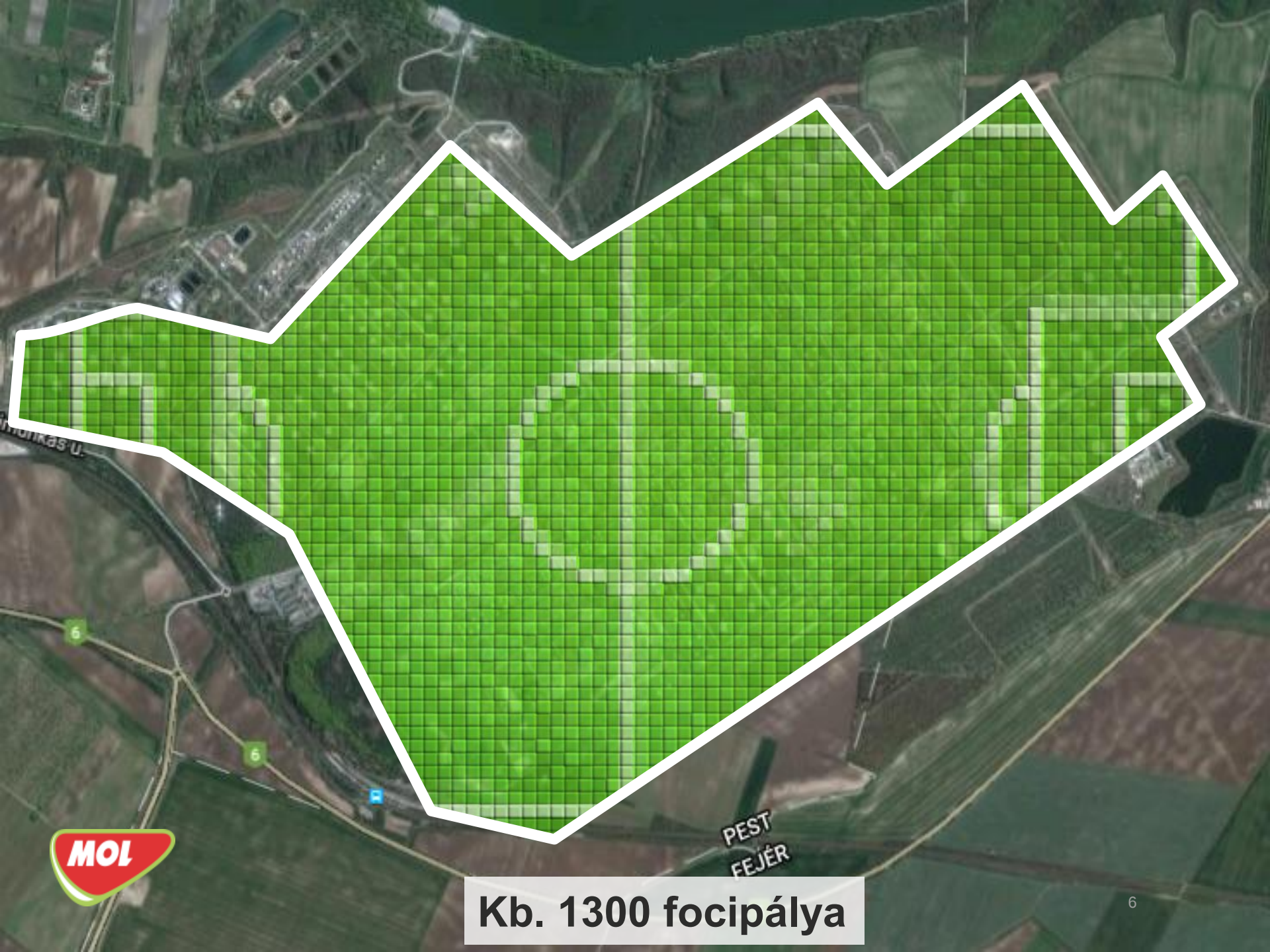
Ercsi

6

FEJÉR
PEST

M6

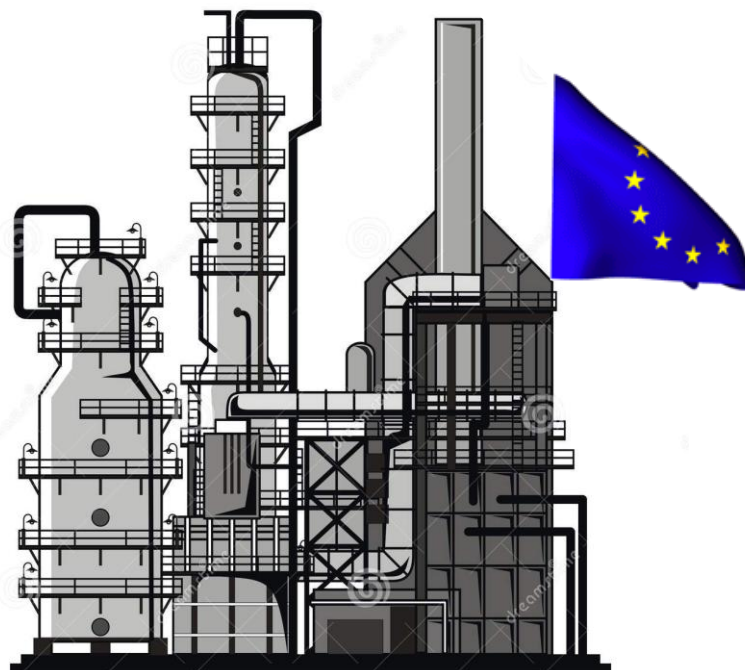

Kb. 1300 focipálya

Dunai Finomító, Százhalombatta

- Alapítás éve: **1960**
- Az első desztillációs üzem (AV-1) üzembe helyezése: **1965**
- Jelenlegi desztillációs kapacitás: **8,1 milliót/év**
- A Dunai Finomító Magyarország egyetlen kőolaj-feldolgozó egysége
- A közép-európai régió egyik meghatározó olajipari szereplője
- Az előállított üzemanyagok minősége maradéktalanul megfelel a legszigorúbb **EU követelményeknek** is.

Kőolaj távvezetékek

FRIENDSHIP II MOL (HU)

FRIENDSHIP I MOL (HU)

ADRIA MOL (CRO)

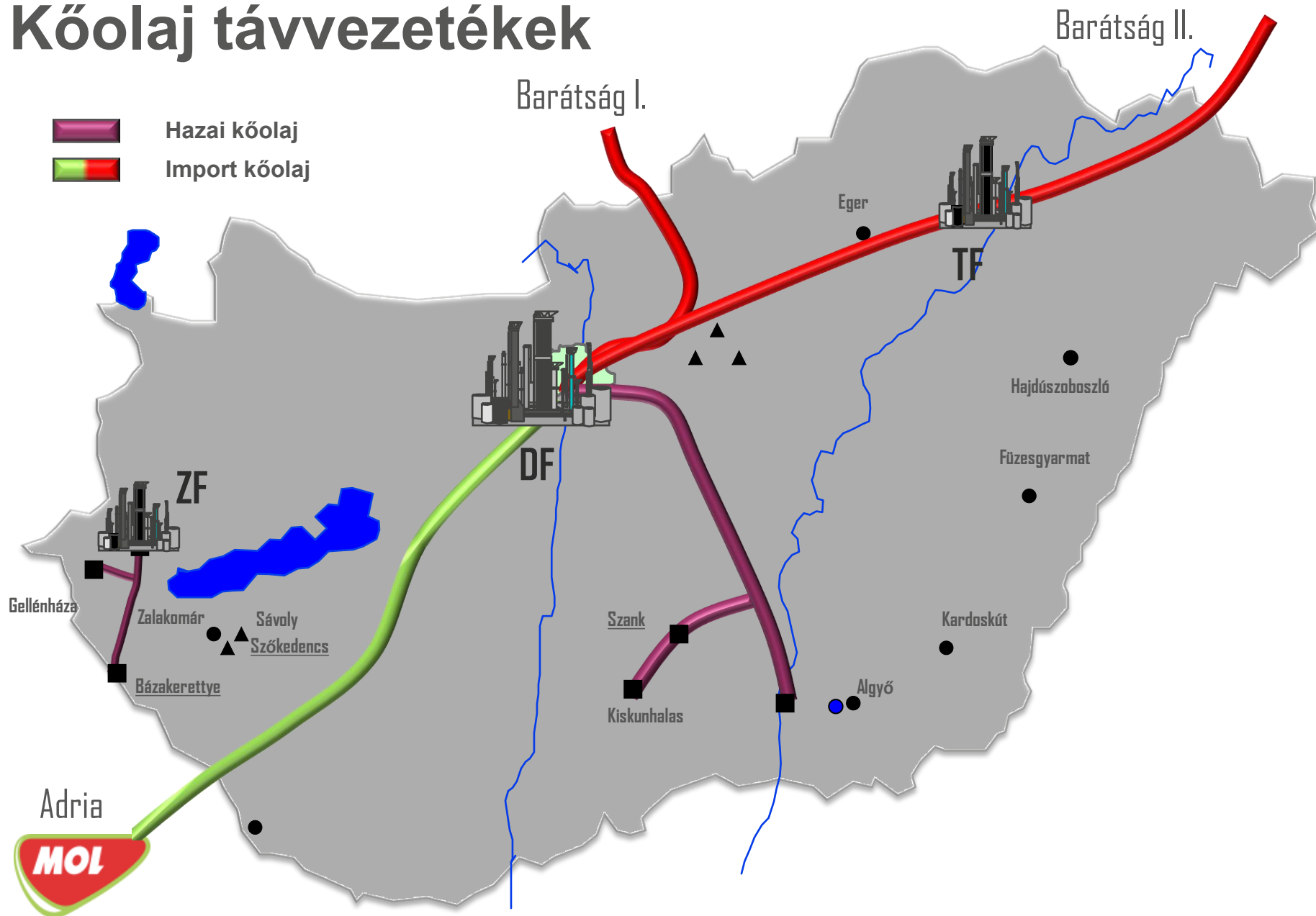

FRIENDSHIP Transpetrol (SVK)

ADRIA JANAF (CRO)

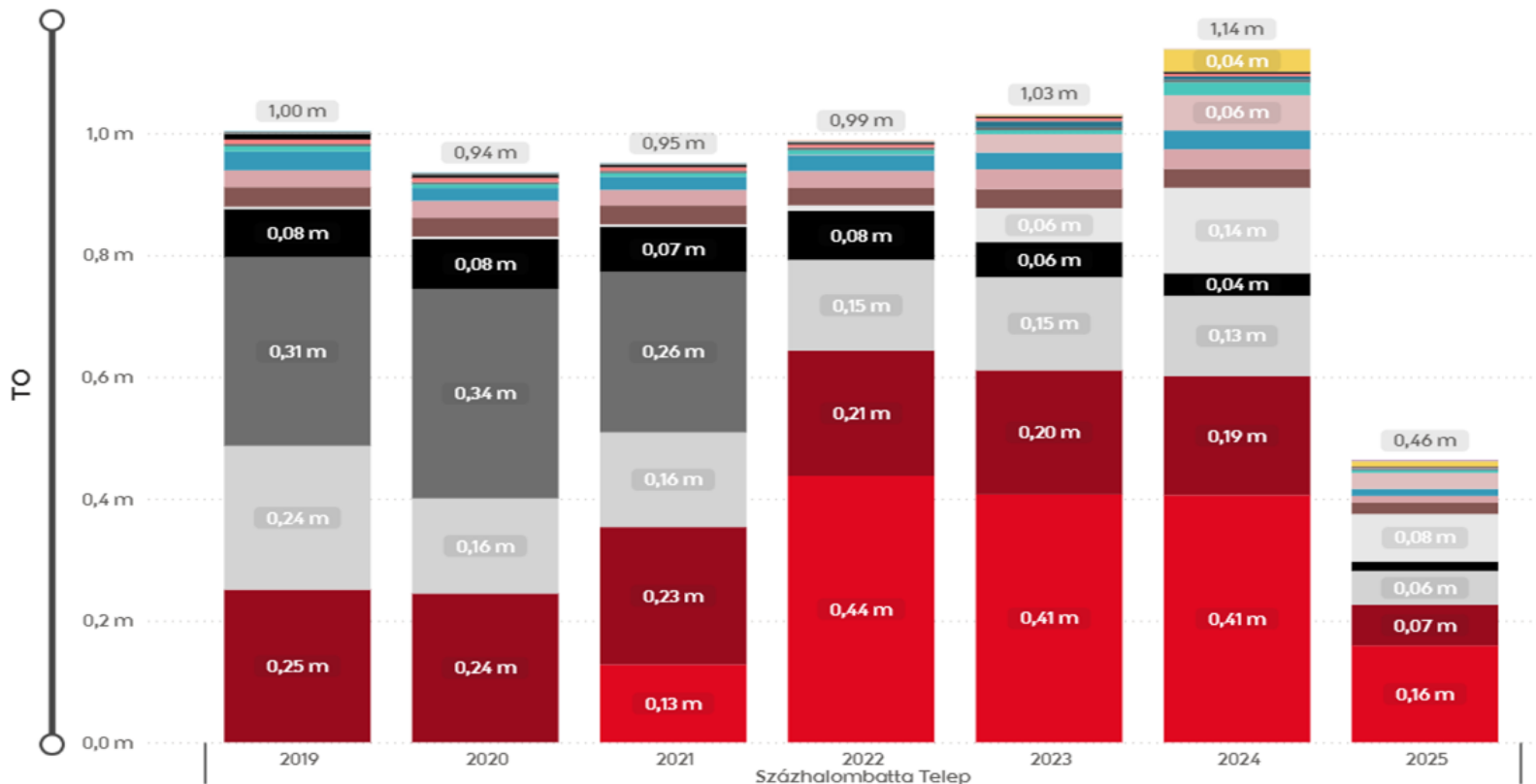
Kőolaj távvezetékek

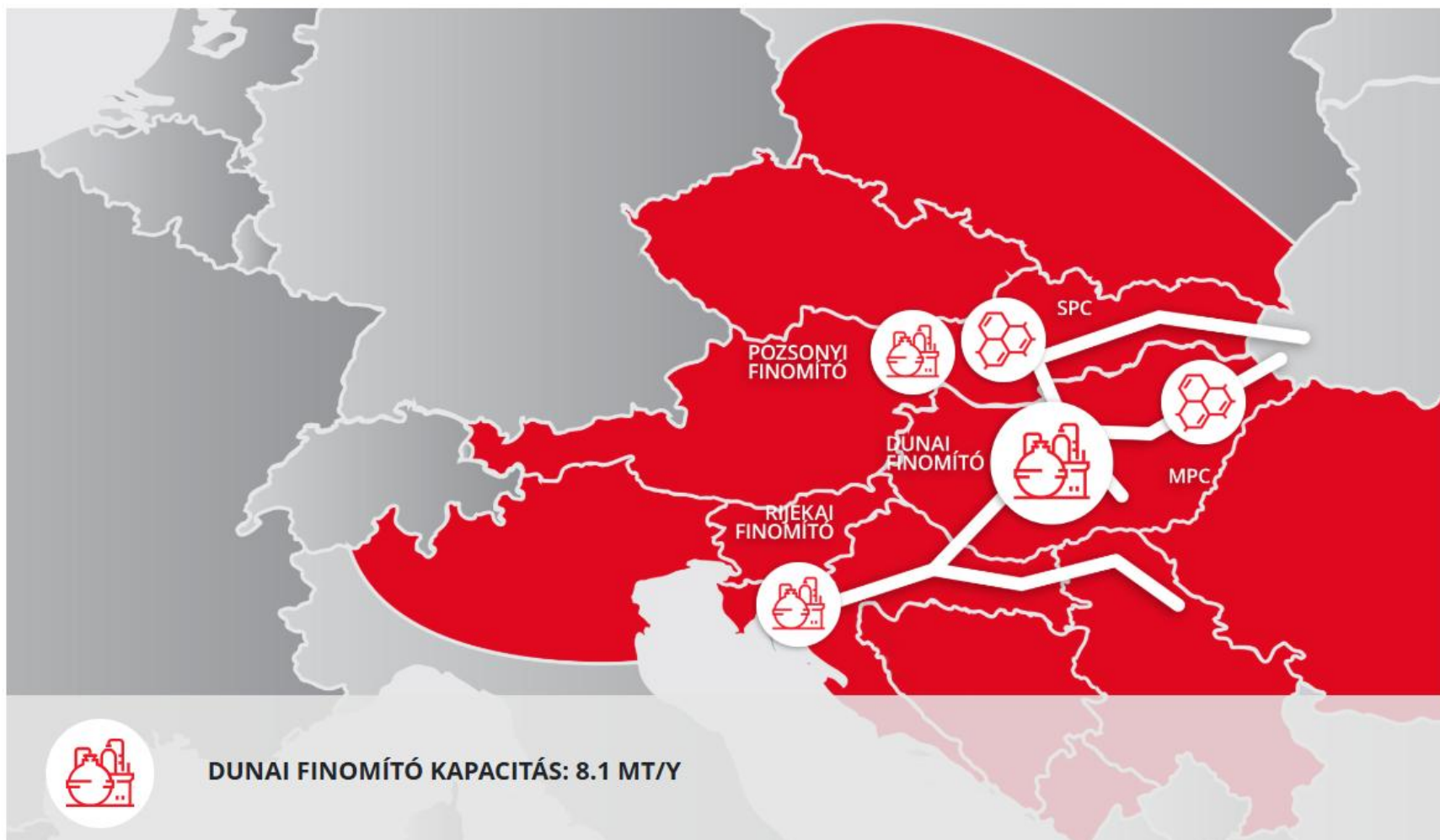
Hazai kőolajok beérkezése a Dunai Finomítóba

Domestic Crude Plant TO

Material name ● Csurgó-... ● Alföld I. ● Alföld II. ● CRUDE ... ● Crude ... ● Alföld III. ● Nagyle... ● Sávoly ● CRUDE ... ● Nyékpu... ● DK-Sáv...

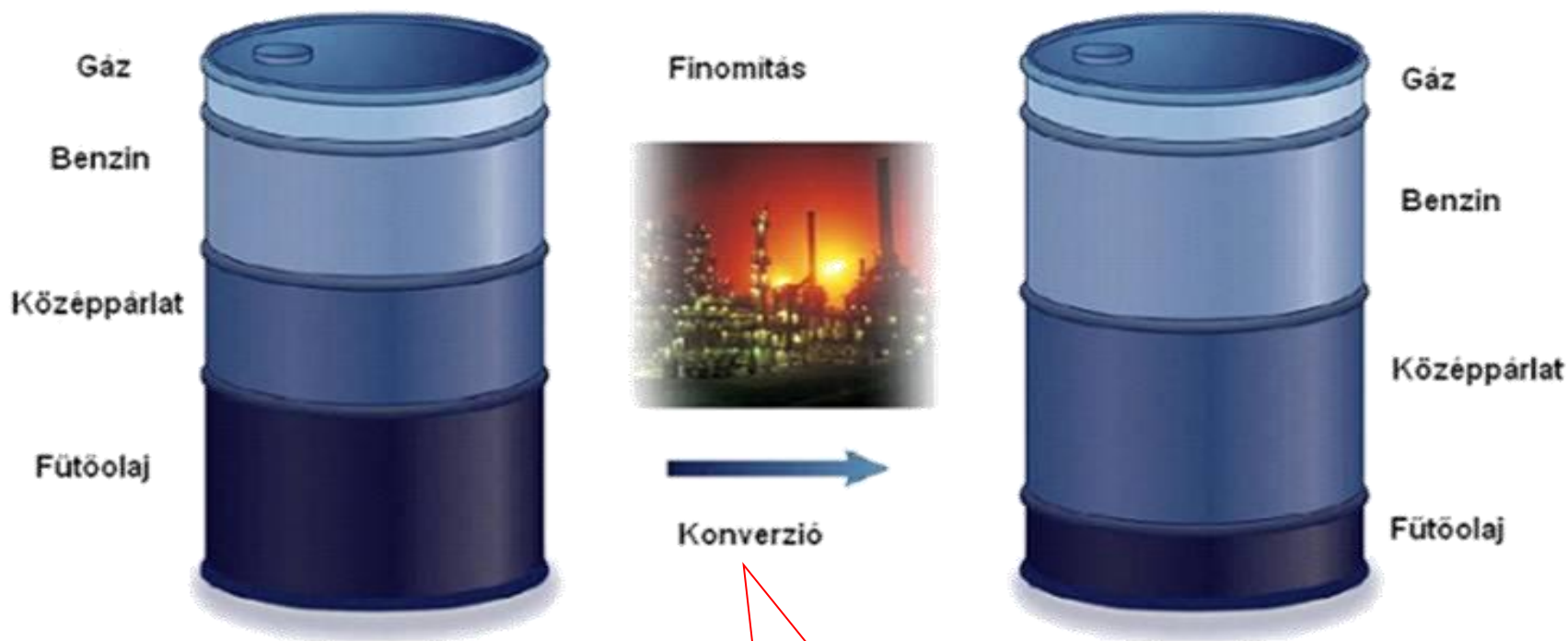

MOL Csoport - Finomítók

A Finomítás célja

A piaci igényeknek megfelelő termékstruktúra előállítása.

A kőolajból egyszerű
lepárlással kinyerhető
termékek

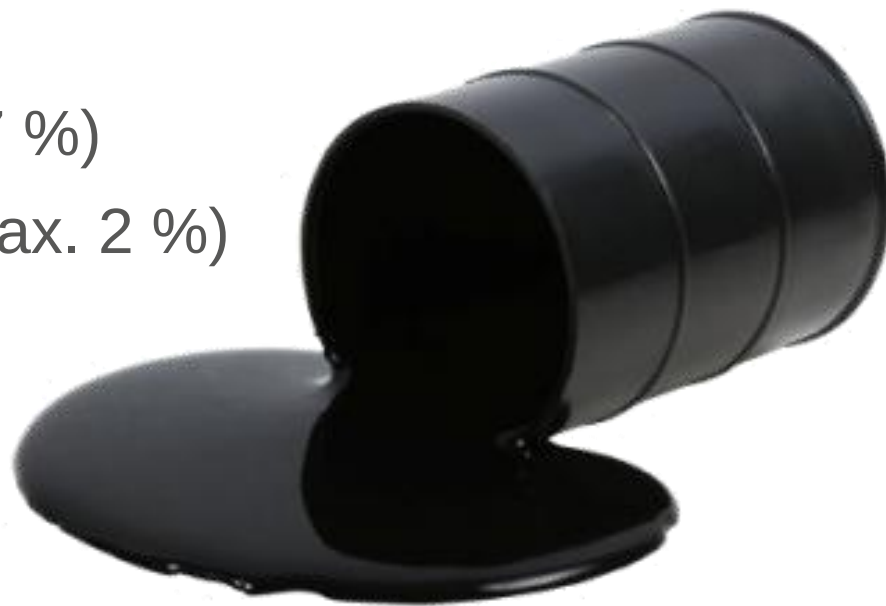
Finomított termékek

A kőolajban található
vegyületek kémiai
átalakítása.

A kőolajok összetétele - 1

- ✔ Biológiai eredetű, szerves anyagok bomlásterméke
- ✔ Szénhidrogének komplex elegye
- ✔ Heteroatomokat tartalmazó vegyületek
- ✔ A kőolaj elemi összetétele (m/m%):
 - ✔ Szén: 83 – 87
 - ✔ Hidrogén: 11 – 14
 - ✔ Kén: 0,2 - 4,0 (max. 7 %)
 - ✔ Nitrogén: 0,1 - 1.0 (max. 2 %)
 - ✔ Oxigén: 0 - 0,5
 - ✔ Fémek: 0 - 0,2

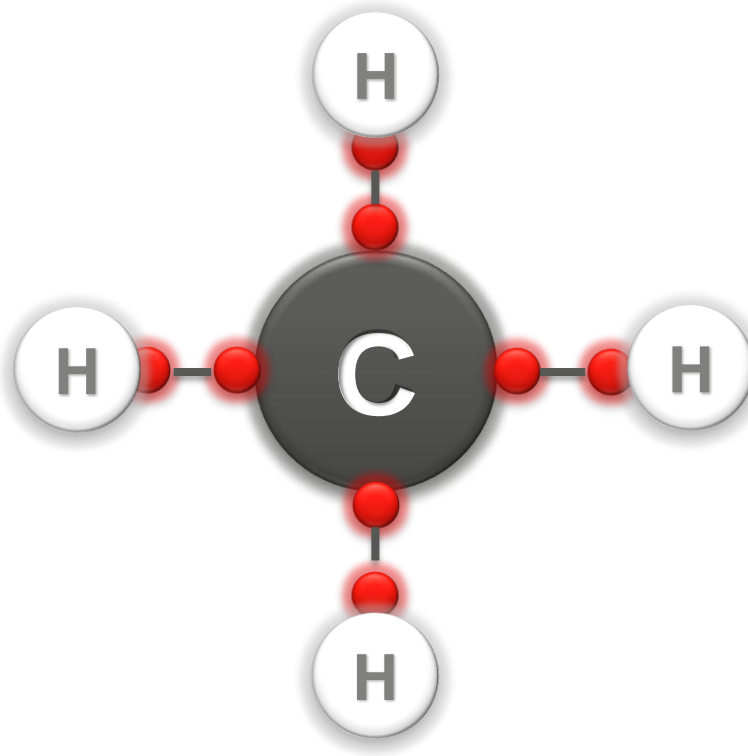
A kőolajok összetétele - 2

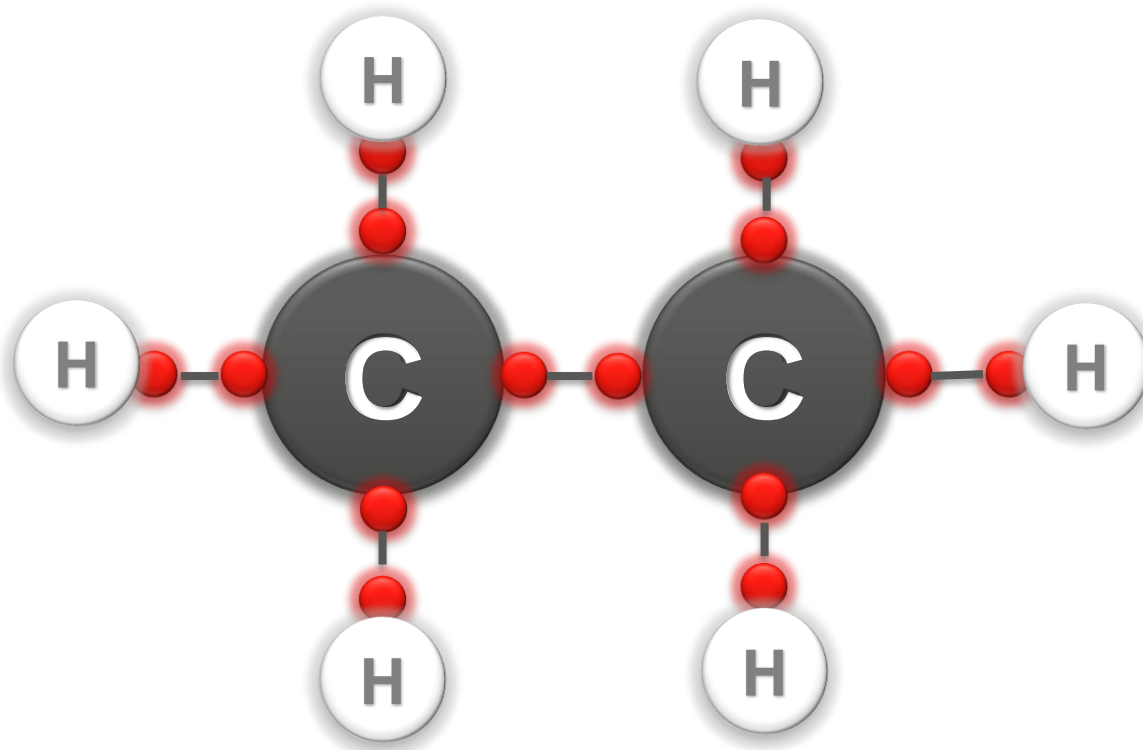
Olefin és acetilén szénhidrogének
nem találhatók a kőolajban!

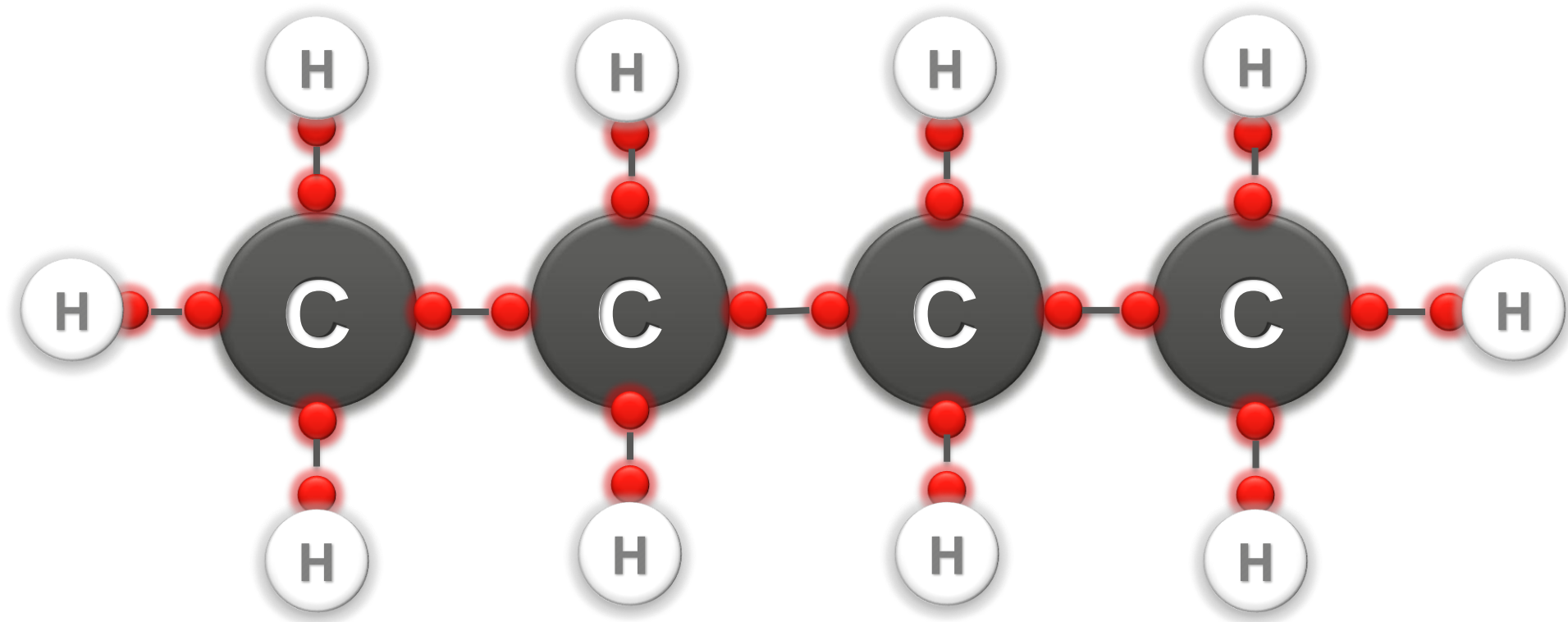
Szénhidrogének szerkezete - METÁN

Szénhidrogének szerkezete - ETÁN

Szénhidrogének szerkezete

Kőolaj jellemzői - 1

API sűrűség

50 felett	kondenzátum
33-50	könnyű kőolaj
24-33	közepes kőolaj
24 alatt	nehéz kőolaj

$$API \text{ sűrűség} = \frac{141,5}{\rho} - 131,5$$

Kéntartalom

0,5 % alatt	alacsony kéntartalmú (édes)
0,5 % - 1,5 %	közepes kéntartalmú
1,5 % felett	magas kéntartalmú (savanyú)

Kőolaj jellemzői - 2

Kémiai jellemzők

- ✔ Paraffin-tartalom
- ✔ Nafténes vagy aszfalténes

Folyási tulajdonságok

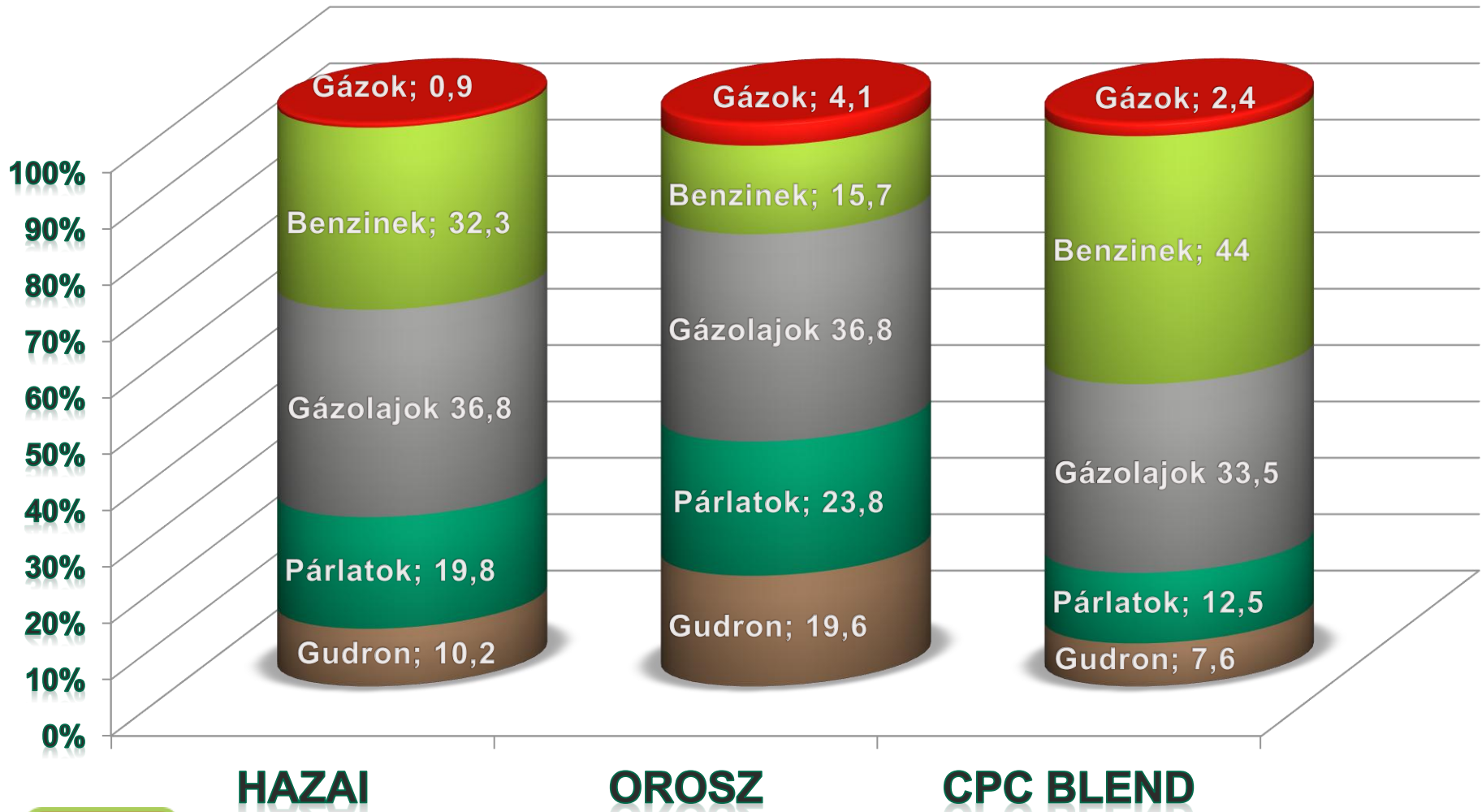
- ✔ Viskozitás
- ✔ Folyáspont

Ezek az adatok megtalálhatók
a **kőolaj assay**-ben!

**Több mint 200
fajta kőolaj a
világon**

A hazai, az orosz és a CPC kőolajban lévő termékek aránya

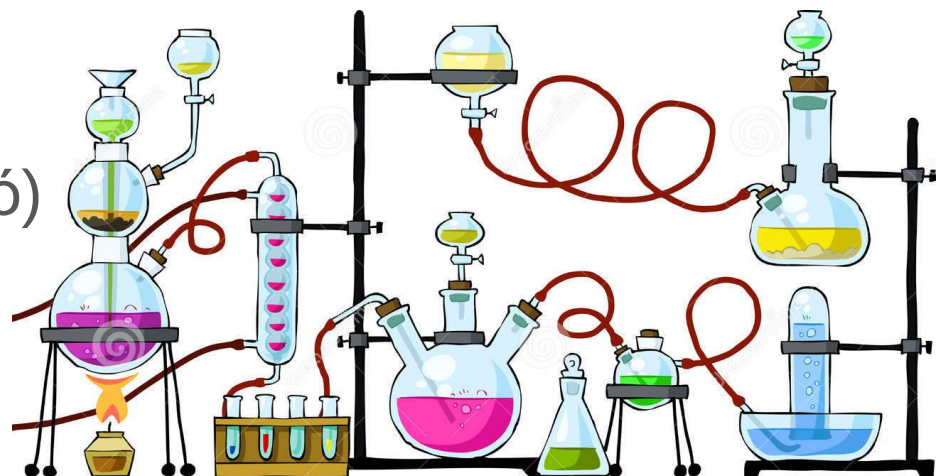
Finomítói technológiák

Fizikai folyamatok (elválasztás)

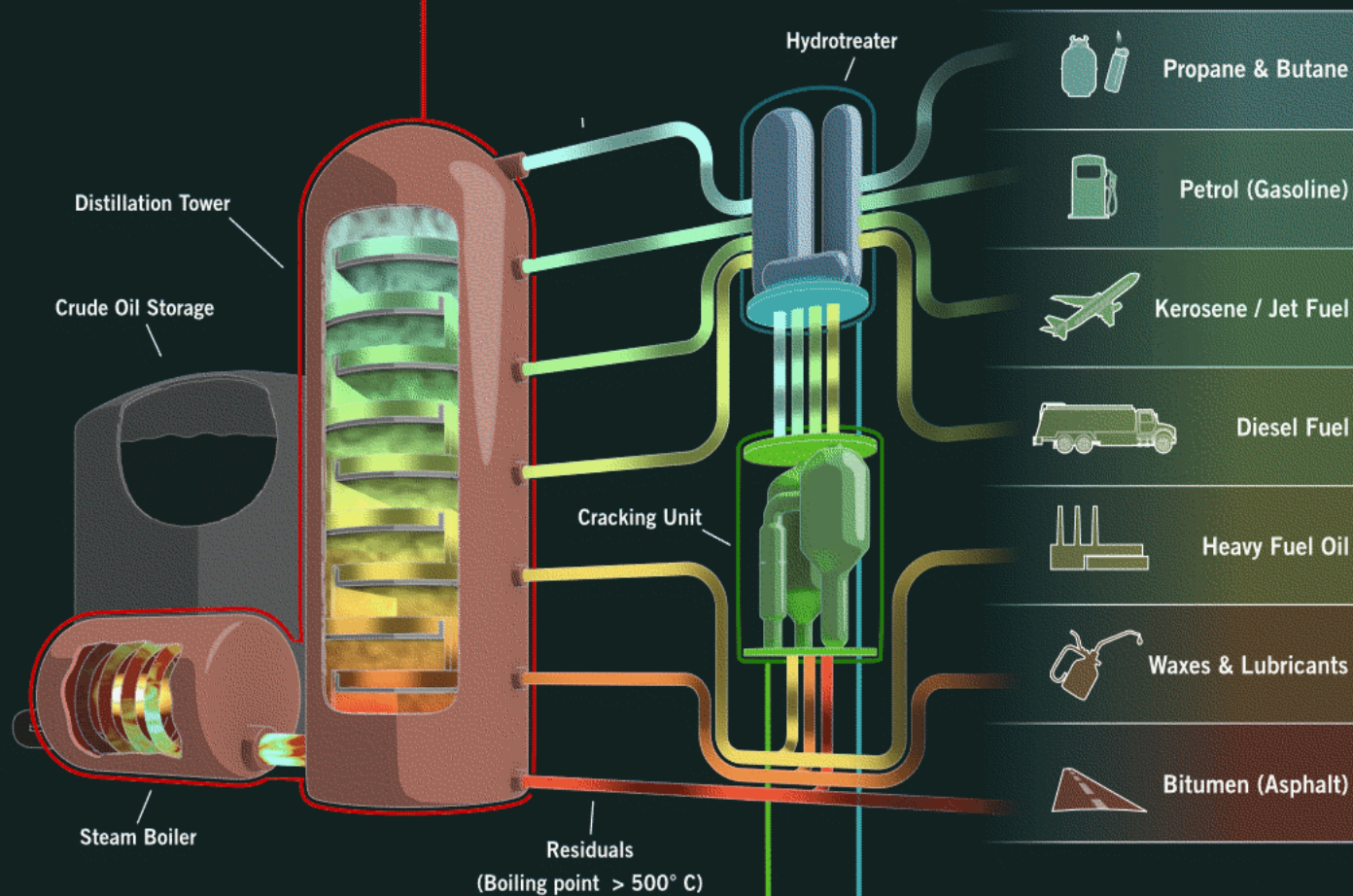
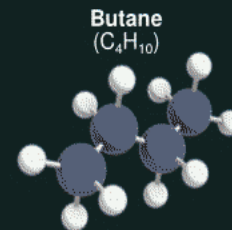
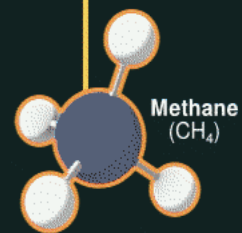
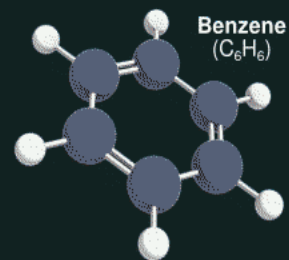
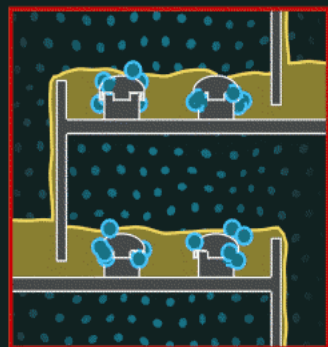
- ☛ sómentesítés
- ☛ desztilláció
- ☛ extrakció
- ☛ keverés

Kémiai folyamatok

- ☛ krakkolás (termikus vagy katalitikus)
- ☛ reformálás
- ☛ addíció (alkilálás)
- ☛ modifikálás (izomerizáció)
- ☛ hidrogénezés

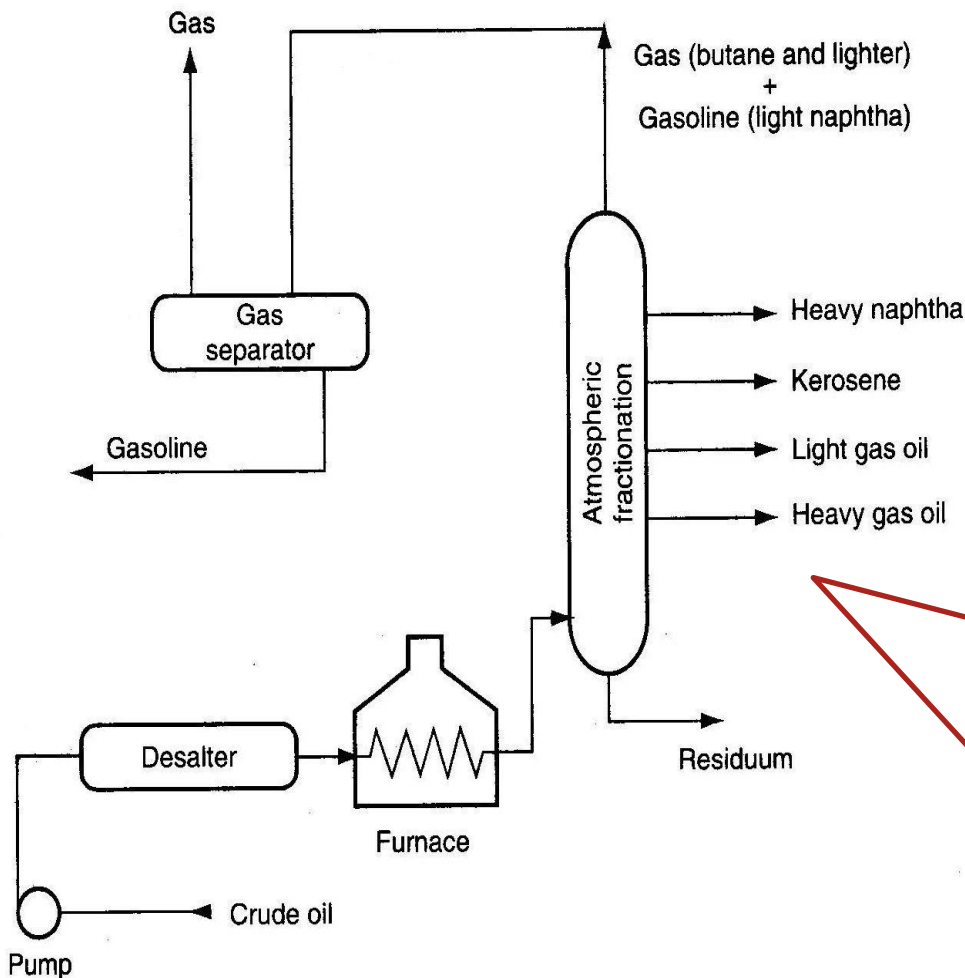
Desztilláció folyamata

Atmoszférikus desztilláció

Feladata:

A kőolaj forráspont szerinti szétválasztása különböző frakciókra.

Alapanyag: **Kőolaj ill. kondenzátum**

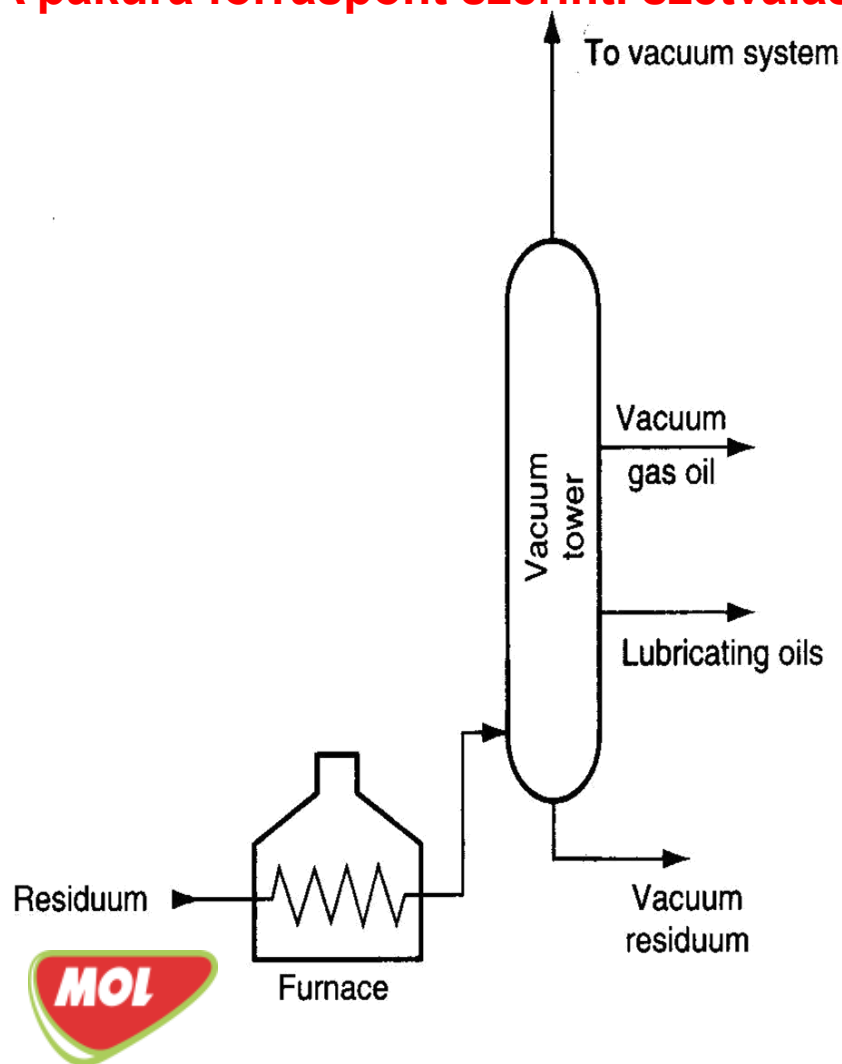
Termékek: **Fűtőgáz**
Cseppfolyós gázok
Benzinek
Petróleum
Gázolajok
Pakura

Paraméterek: **Alapanyag hőmérséklet:**
280 – 300 °C

Vákuum desztilláció

Feladata:

A pakura forráspont szerinti szétválasztása különböző frakciókra.

Alapanyag: **Pakura**

Termékek: **Vákuum gázolaj**

Párlatok

Gudron

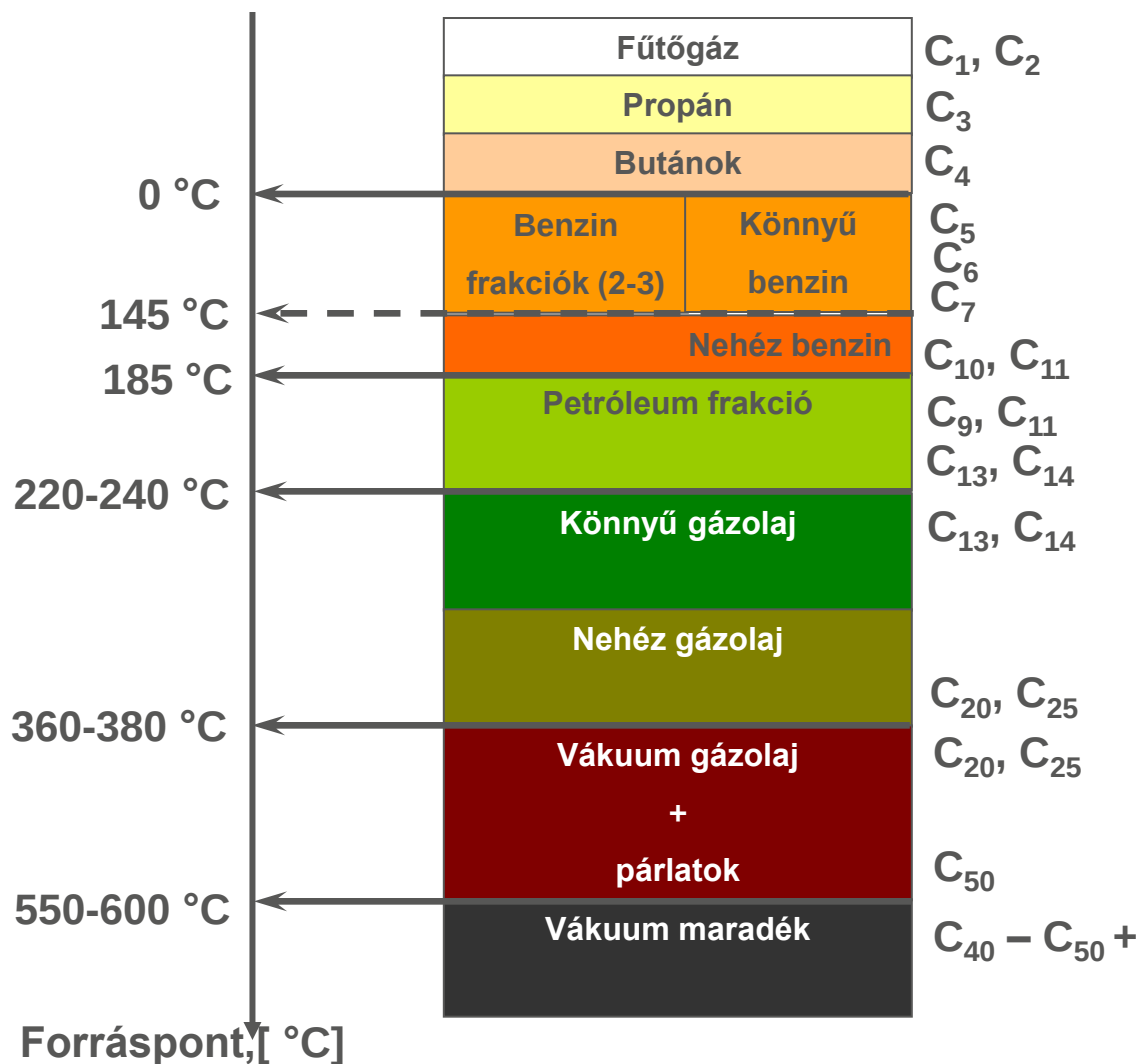
Paraméterek:

Pakura hőmérséklet: ~ 400 °C

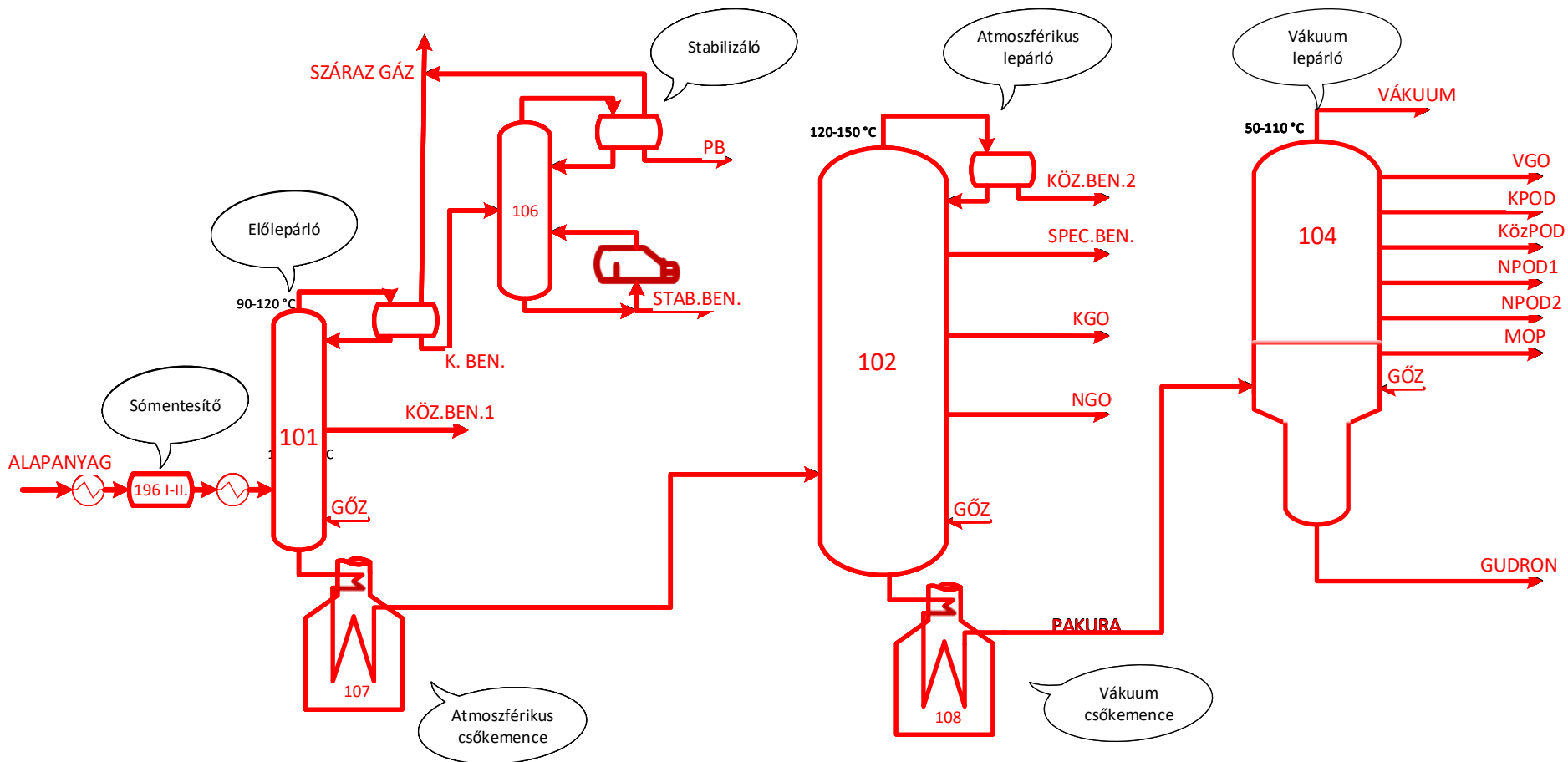
Nyomás: 50 – 100 Hgmm

Forráspont tartományok

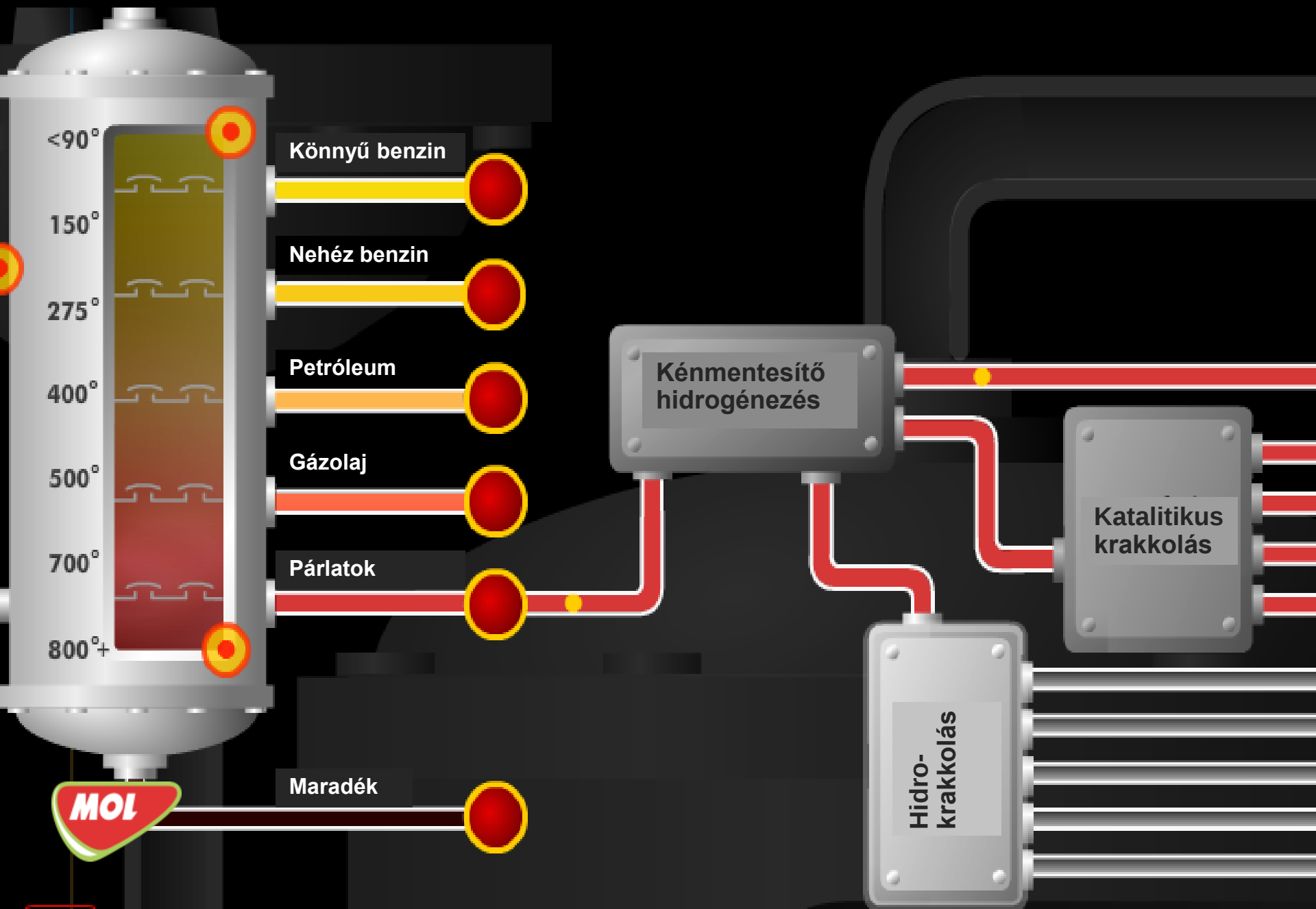
Egyszerűsített folyamatábra - AV1

AV üzem

Krakkolás

Krakkolás

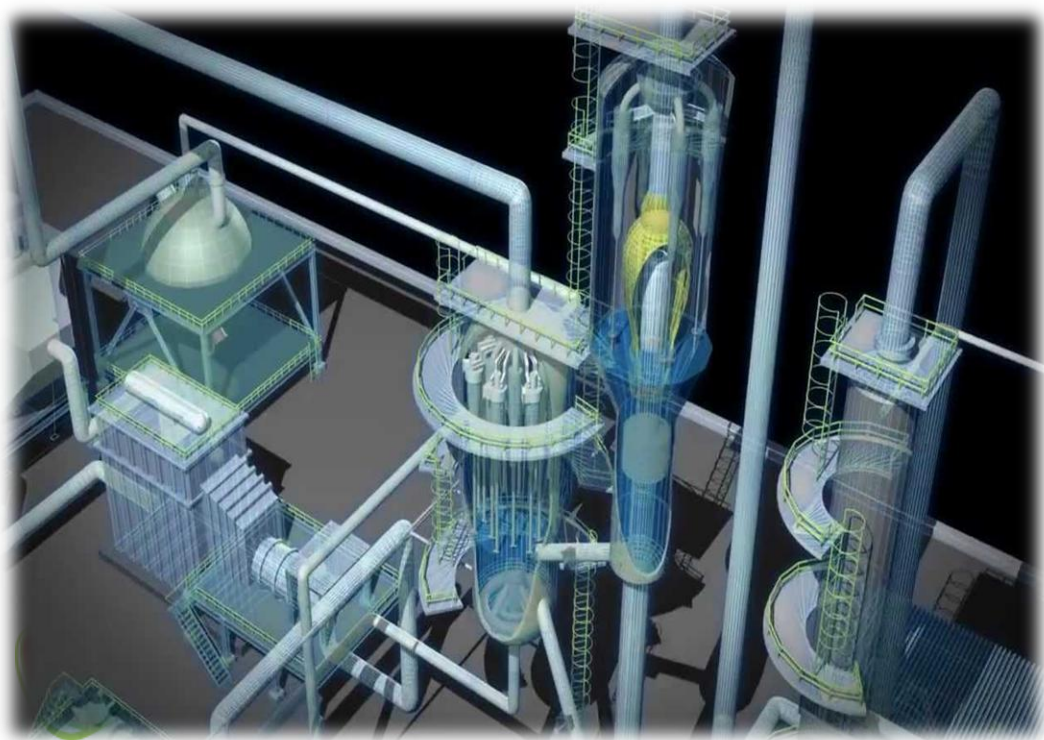
Katalitikus krakkolás

Feladata:

Kénmentesített vákuum párlatok krakkolása

molekulatömeg és forráspont csökkentés

Alapanyag:

Kénmentesített szélespárlat

Termék:

**C₃-C₄ elegy, krakkbenzin,
gázolaj (LCO)**

Paraméterek:

Hőmérséklet: 480 - 540 °C

Nyomás: 2 – 4 atm

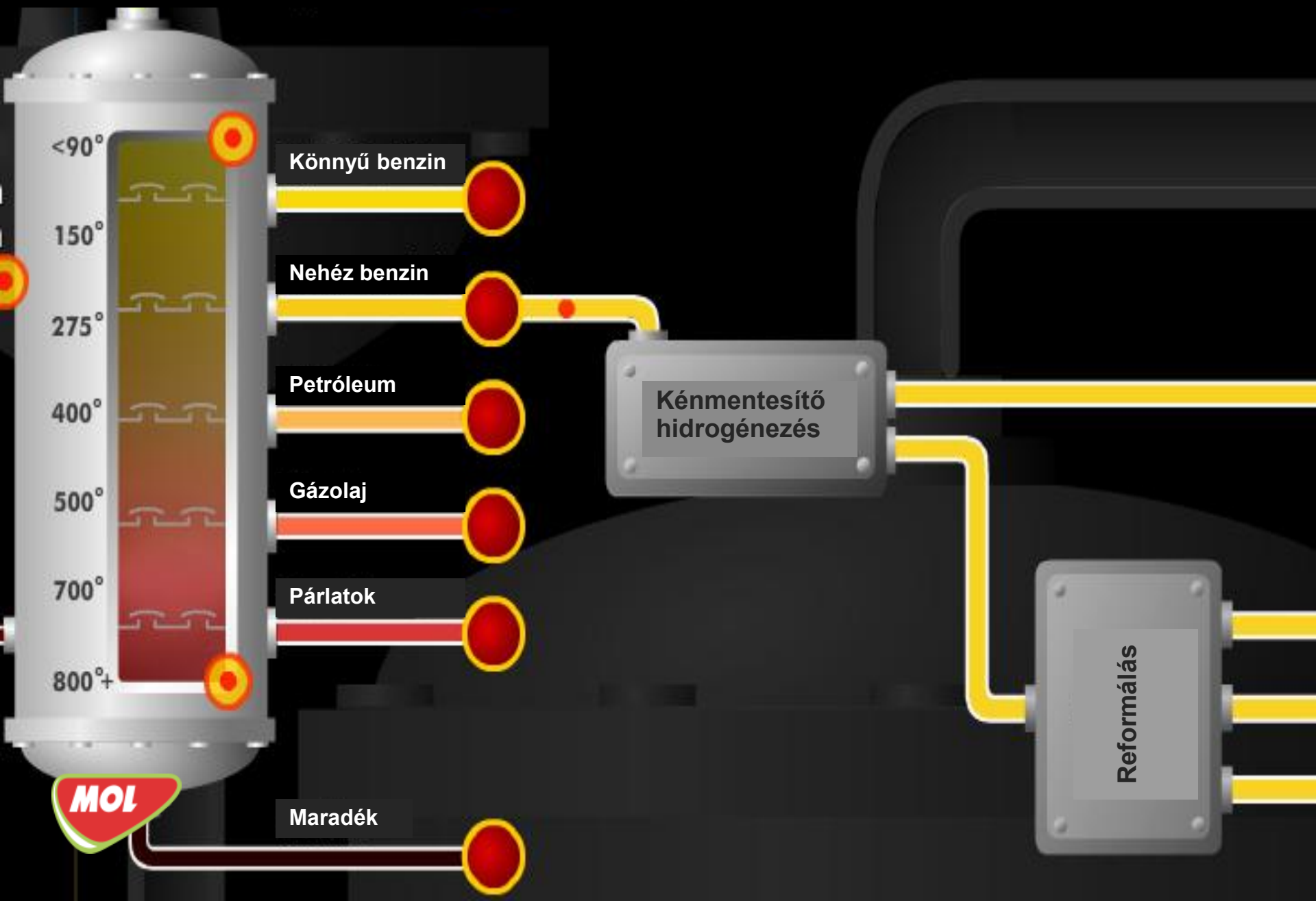
Katalizátor:

zeolitok (Al₂O₃ - SiO₂)

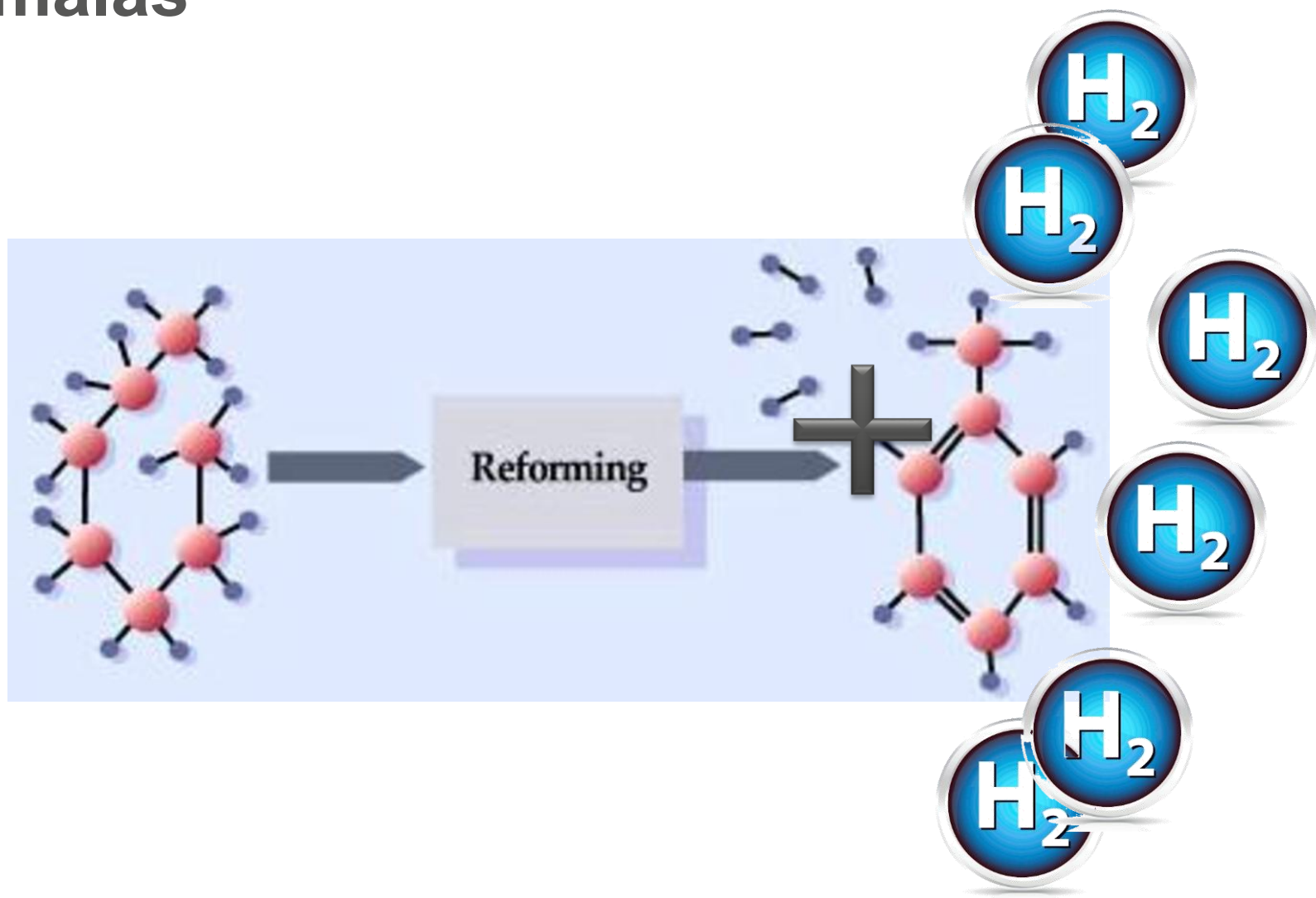
FCC üzem

Reformálás

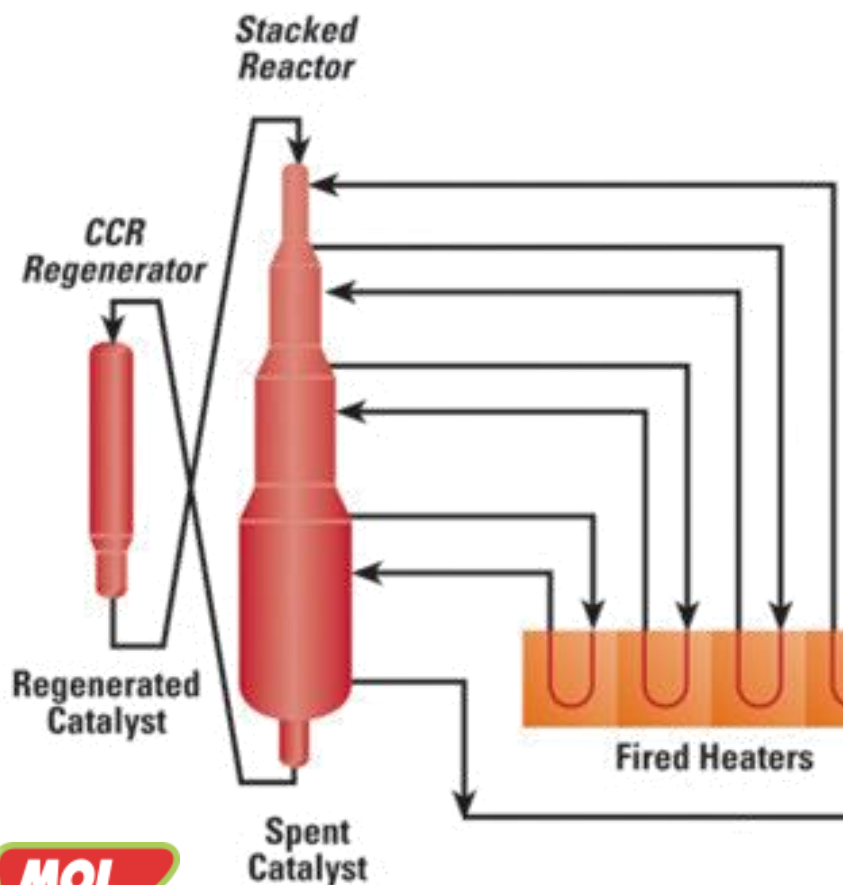
Reformálás

Reformálás

Feladata:

Magas oktánszámú benzinkeverő komponens (reformátum) előállítása, illetve aromás alapanyag gyártása

Alapanyag:

Kénmentesített desztillációs benzin

Termék:

reformátum, aromás alapanyag

Paraméterek:

Hőmérséklet: 450 - 550 °C

Nyomás: 45 – 50 atm

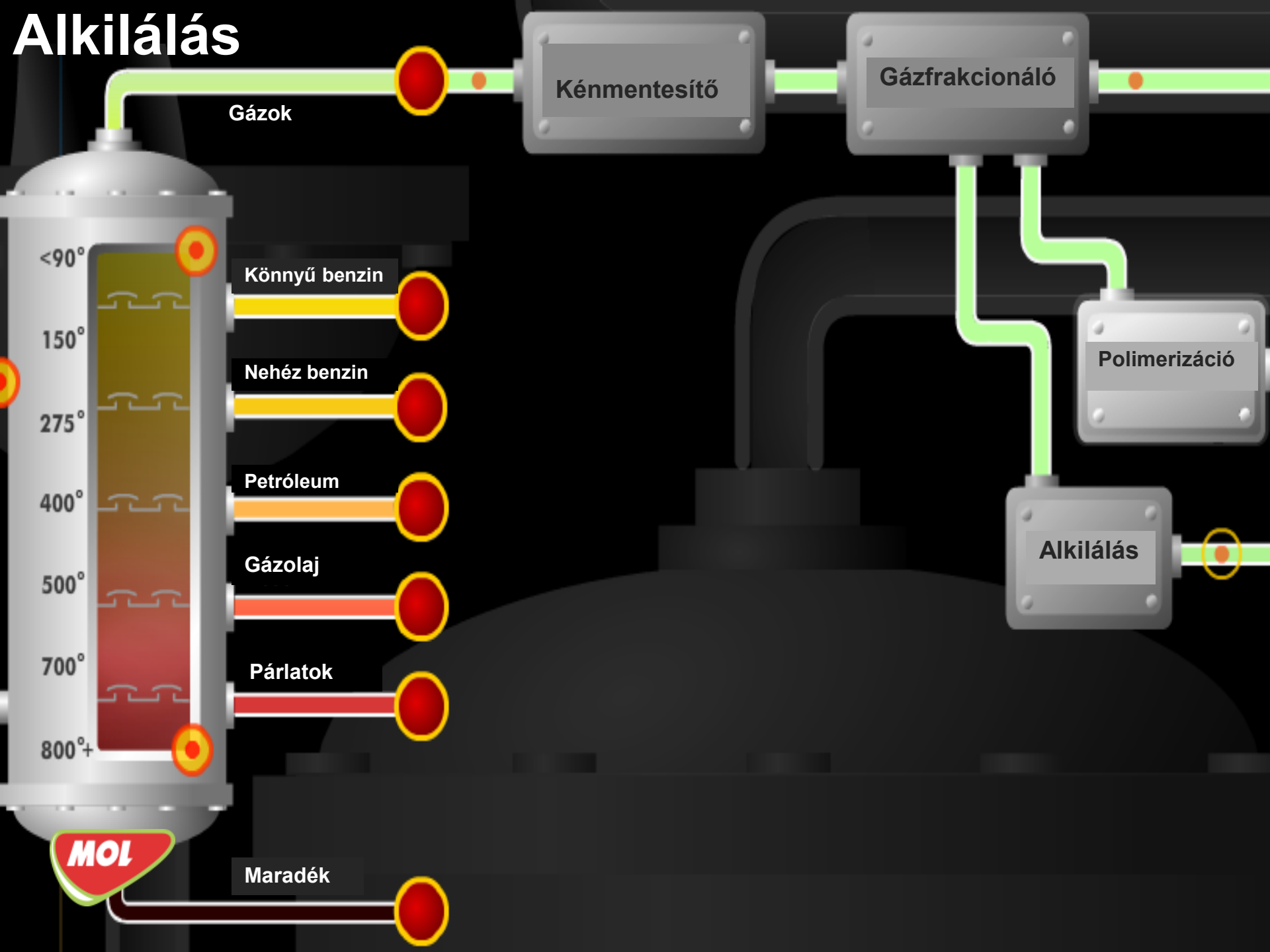
Katalizátor:

Pt-Re – Al₂O₃ /zeolit– Cl

Reformáló üzem

Alkilálás

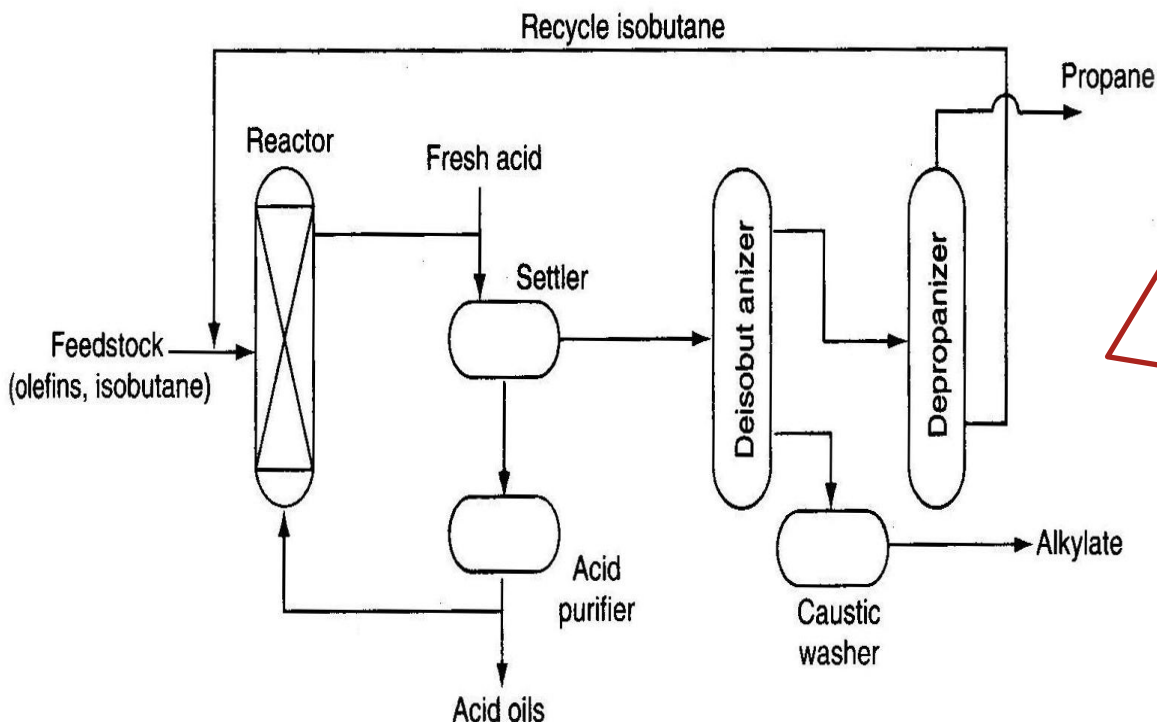
Alkilálás

Alkilálás

Feladata:

Motorbenzin keverőkomponenes előállítása. Az izobután és butének összekapcsolása magas oktánszámú izooktán eleggyé.

Alapanyag:

C₄ raffinát + izobután

Termék:

Alkilát

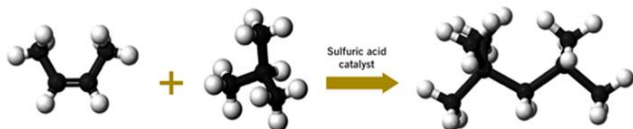
Paraméterek:

Hőmérséklet: 1 - 40 °C

Nyomás: 1 – 10 atm

Katalizátor:

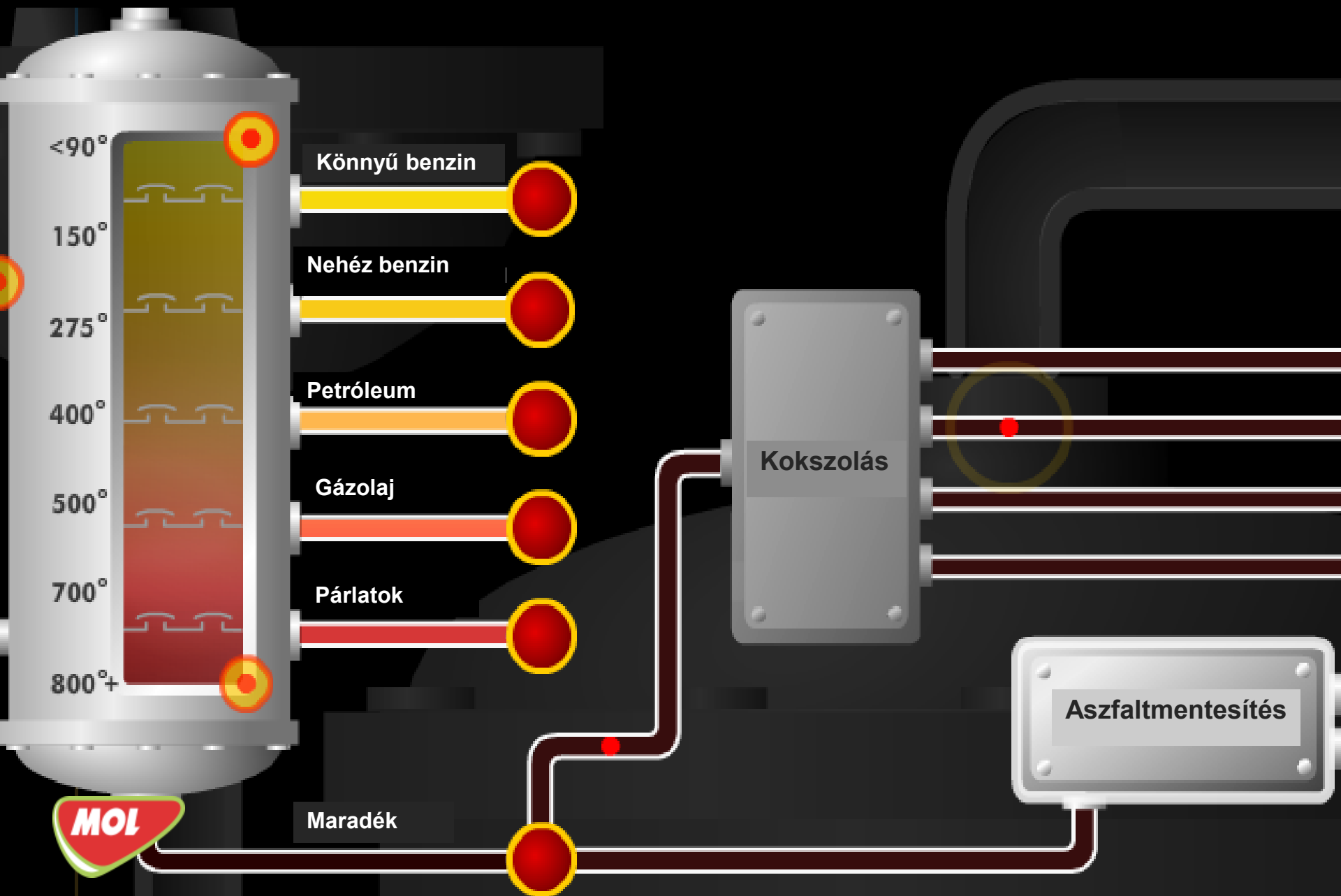
H₂SO₄; HF

HF Alkiláló üzem

Késleltetett kokszolás

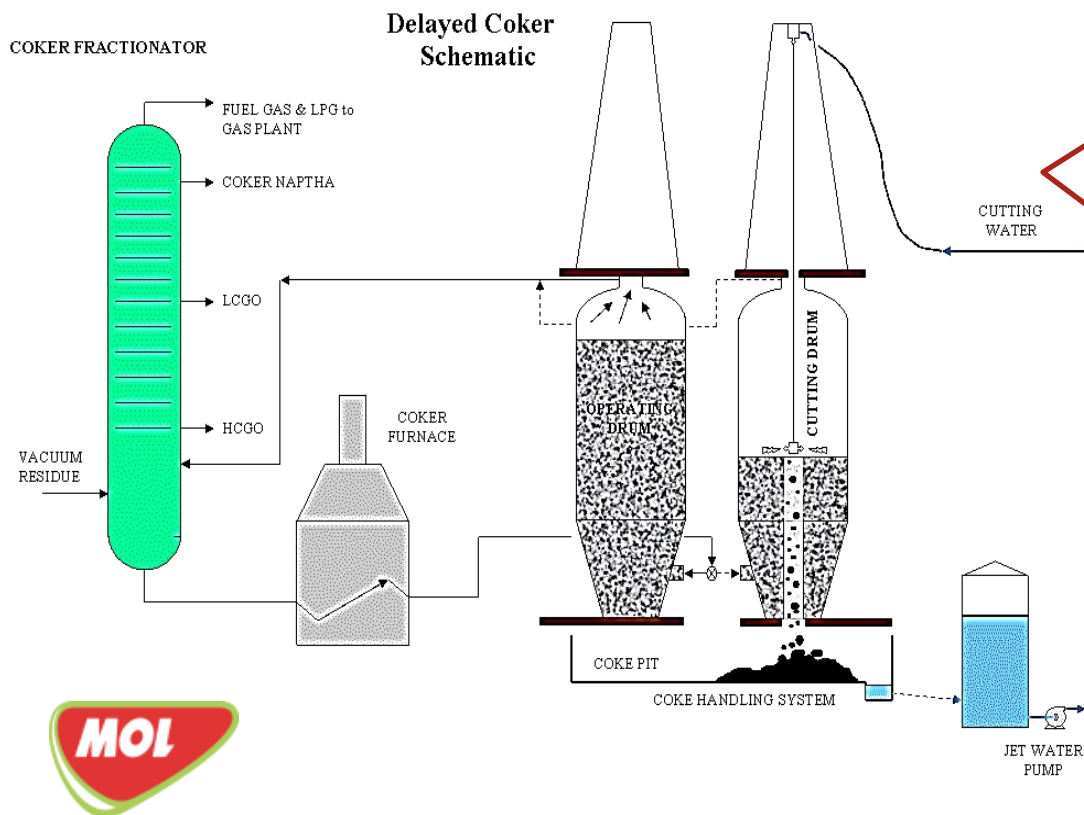
Késleltetett koksizolás

Késleltetett kokszolás

Feladata:

az alapanyag nehezebb komponensei szilárd koksszá alakulnak, miközben értékes, könnyebb termékek képződnek. /kénmentesíteni kell/

Alapanyag:

**Gudron (vákuum
maradék)**

Termék:

**gázok, benzin, gázolaj,
koksz**

Paraméterek:

Hőmérséklet: 480 - 520°C

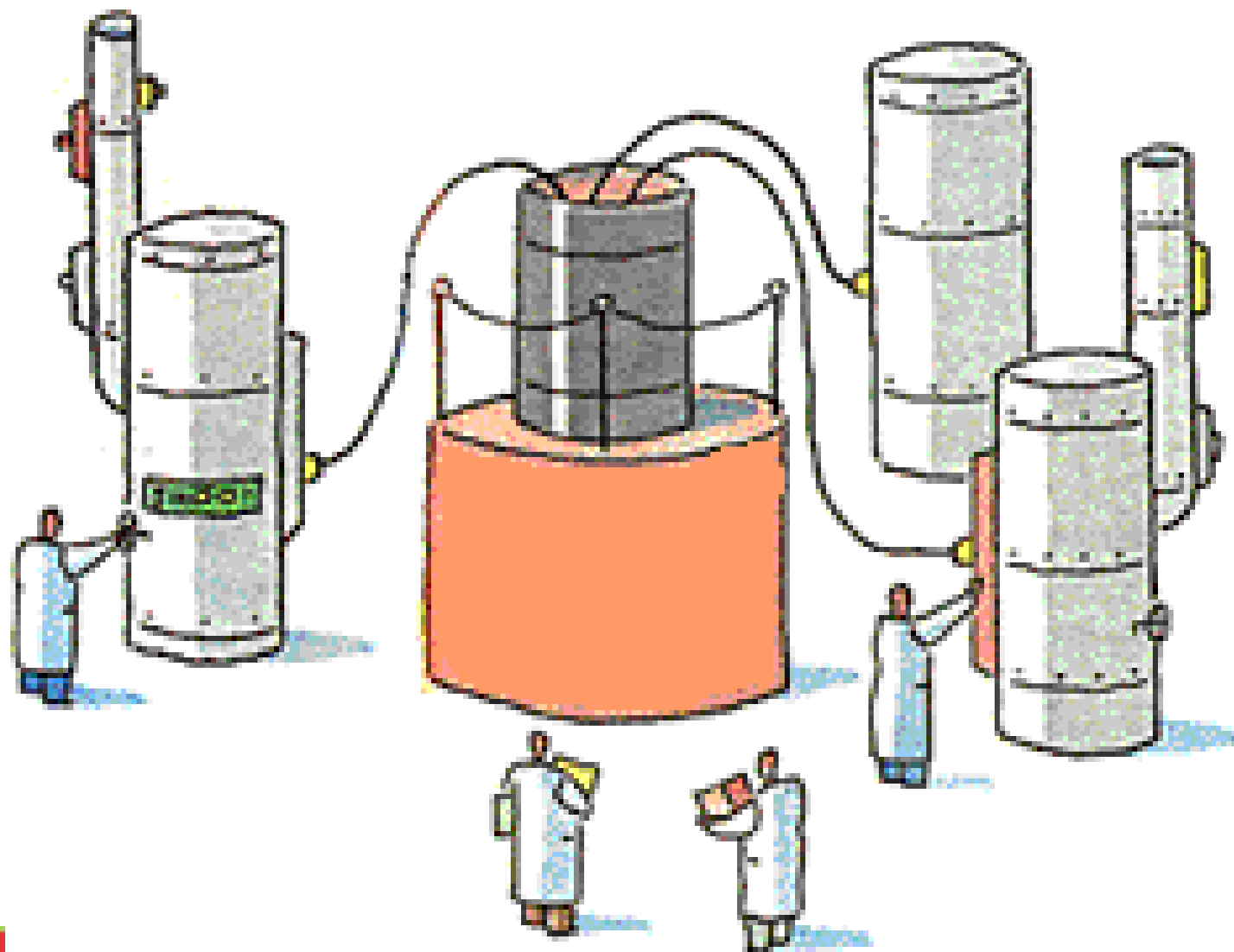
Nyomás: 1 – 5 atm

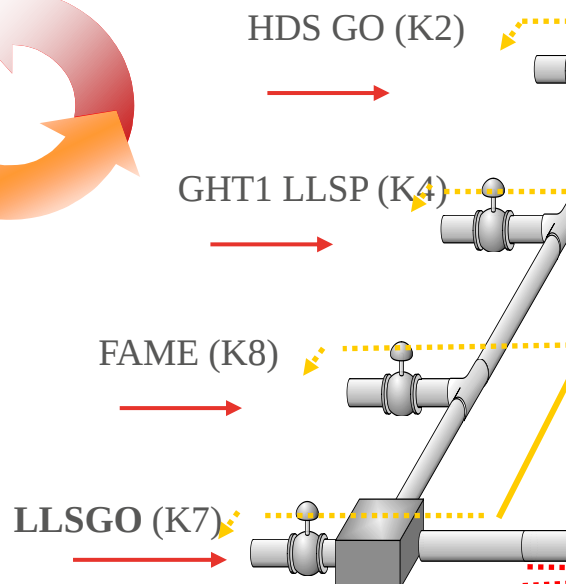
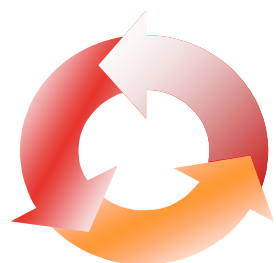
Késleltetett koksizoló

Keverés

Gázolajkeverés

CFPP,
Lubricity,
Conductivity
Improver,
WASA,
Dehazer

MOL KÚTON LEADOTT
SÜTŐOLAJ
ÚJRAHASZNOSÍTÁSA

**HÁZILAG
ELTÜNTETETT
SÜTŐOLAJ**

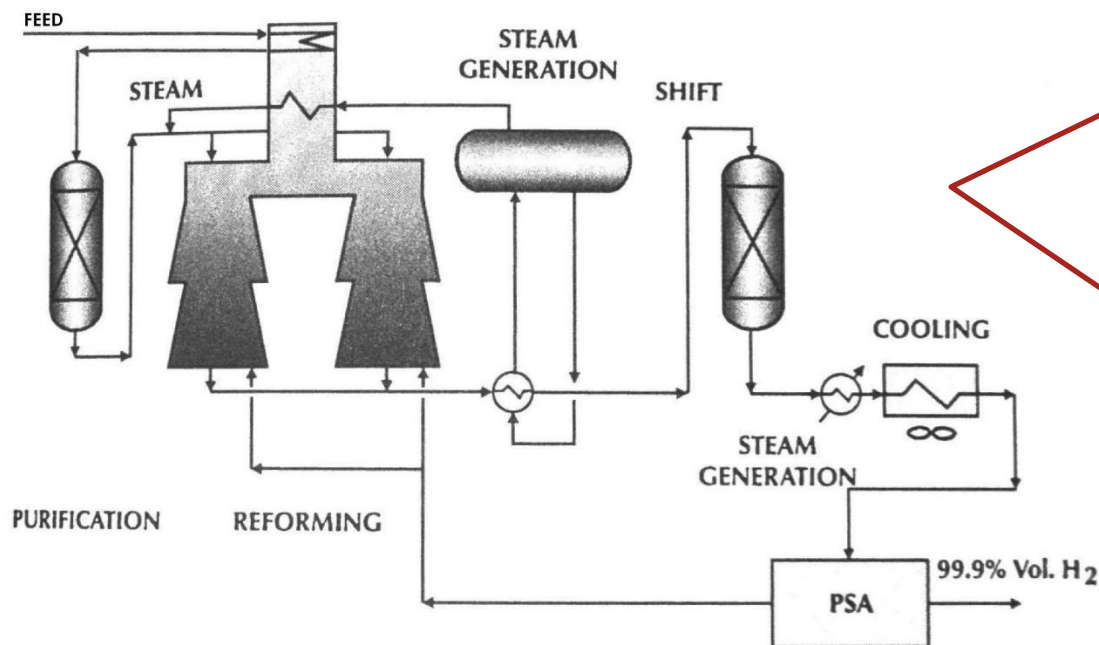

SZENNYEZÉS
= 100.000 l
IVÓVÍZ

Hidrogén gyártás

Feladata:

Hidrogén előállítása a hidrogénező, kénmentesítő üzemek részére

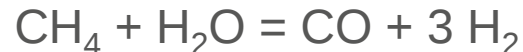
Alapanyag:

metán + vízgőz

Termék:

hidrogén (99,9 % tisztaságú)

Reakció:

Hőmérséklet:

800 – 850 °C

Katalizátor:

Ni/Al₂O₃

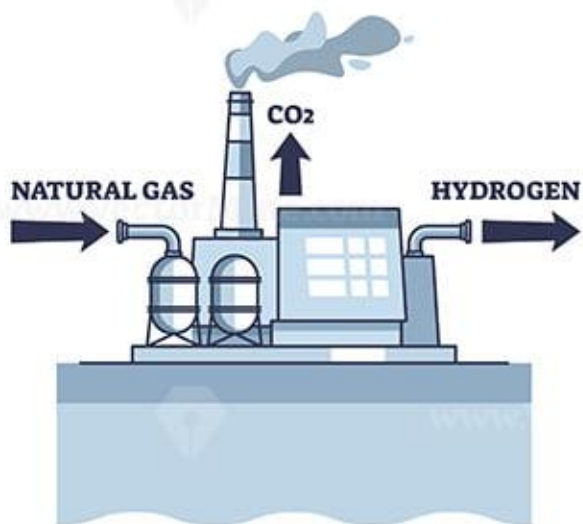

Hidrogéngyár

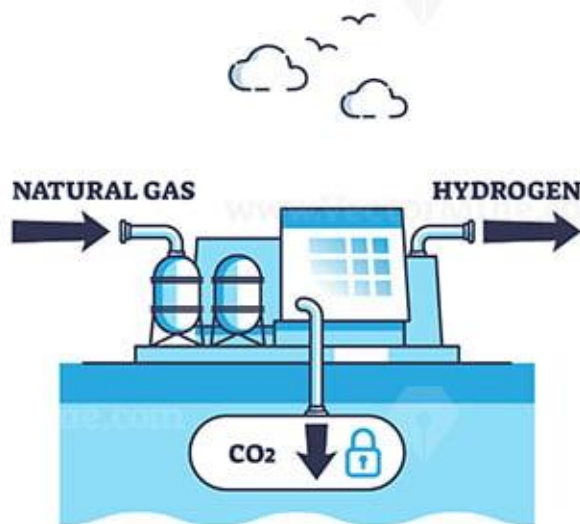

Hidrogén fajták

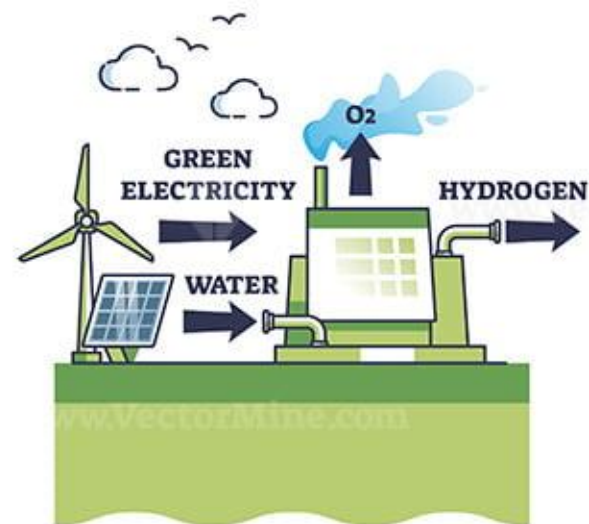
GREY HYDROGEN

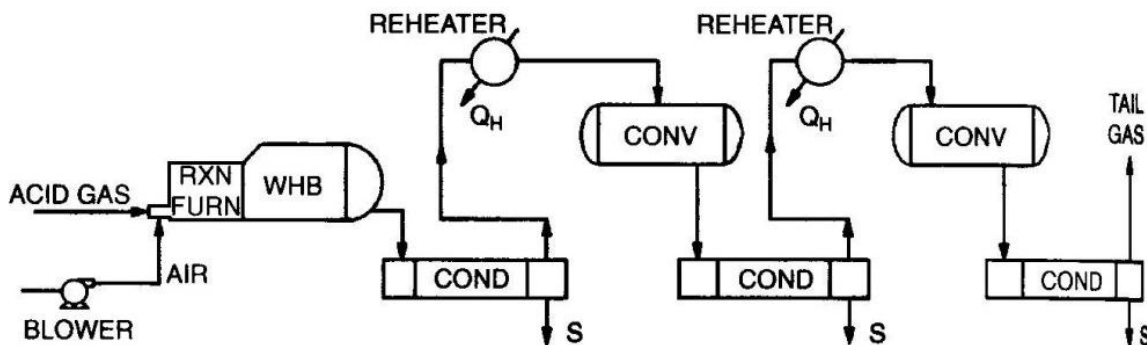
BLUE HYDROGEN

GREEN HYDROGEN

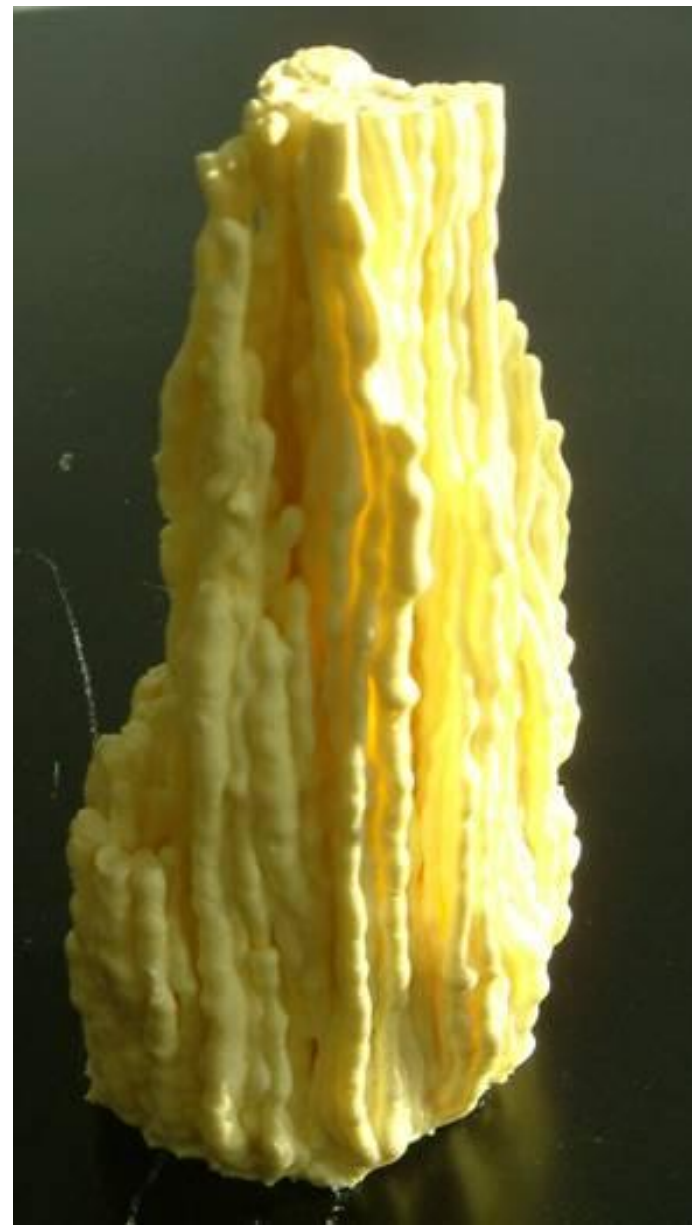
Claus eljárás - kénkinyerés

1. Termikus reakció (1000 - 1400 °C)

2. Katalitikus reakció (200 - 340 °C)

A fáklyák szerepe

A technológiában nem hasznosítható gázok:

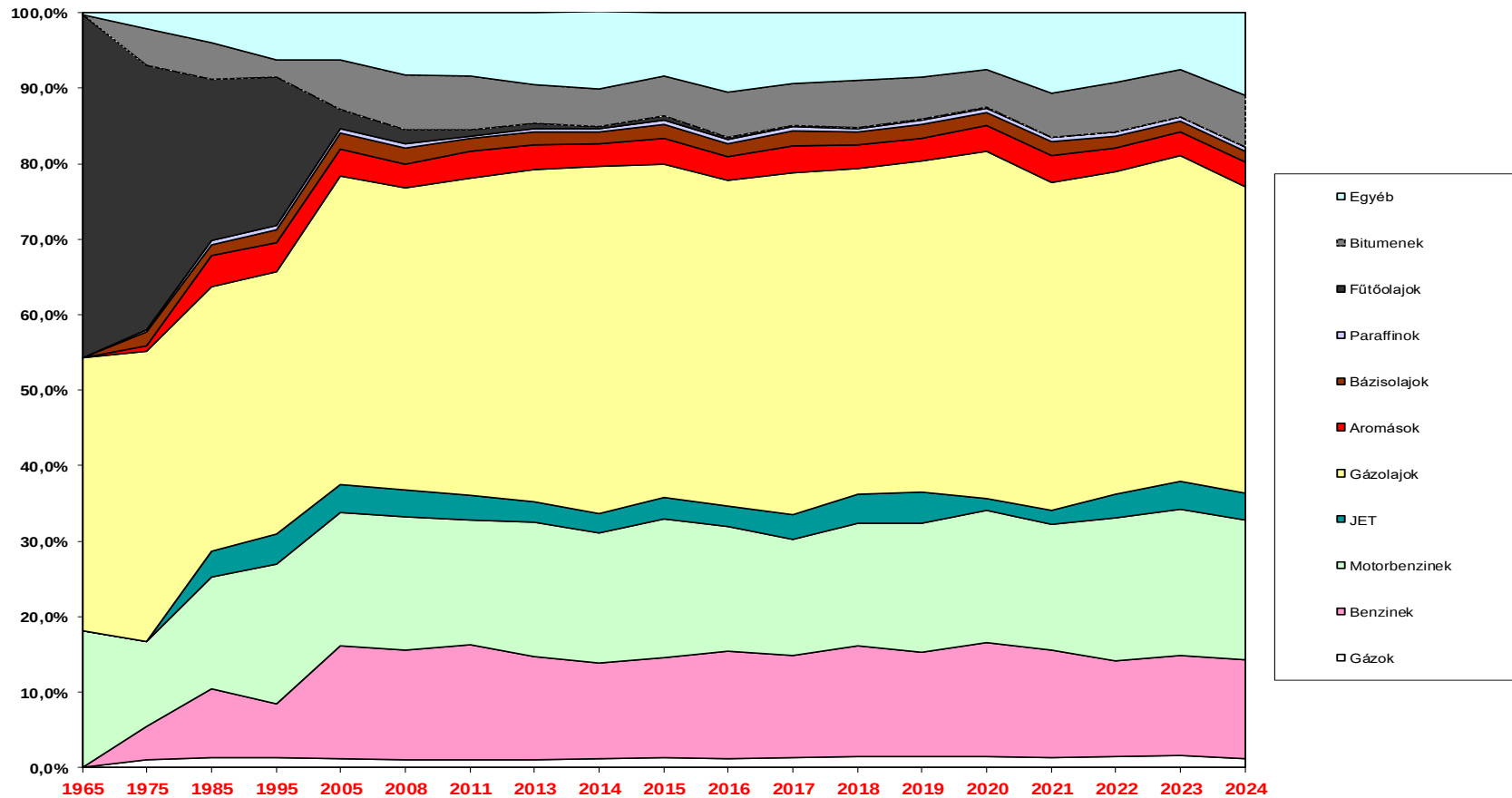
- Kis nyomás
- Szennyezettség
- Kis mennyiség

Biztonsági lefúvatási lehetőség

- Üzemzavar esetén a szénhidrogén gázok gyors, biztonságos leürítése a berendezésekből

A Dunai Finomító termékstruktúrájának változása a kezdetektől

A Finomító főbb termékcsoportjai - I

Termékcsoport	Termékek	Felhasználási terület
Cseppfolyós gázok	PB, Propán, Bután, Propilén	Vegyipar, Motorhajtóanyag
Motorbenzinek	ESZ 95, EVO NEO	Motorhajtóanyag
Vegyipari benzin		Petrolkémiai alapanyag
Petróleum	JET	Repülőgép üzemanyag
Gázolajok	MSZ EN 590, EVO Dízel	Motorhajtóanyag
Aromások	Benzol, toluol, xilol, o-xilol	Oldószerek, petrolkémiai alapanyagok
Fűtőolaj	FA 60/80	Fűtőanyag
Bitumen	Útépítő bitumen Modifikált bitumen	Építőipar (aszfalt, zsindely)
Egyéb termékek	Propilén Kén Koksz Bázisolaj Paraffin	Petrolkémiai alapanyag Kénsav gyártás Fűtőanyag Kenőanyag gyártás Gyertya, élelmiszeripar, kozmetika

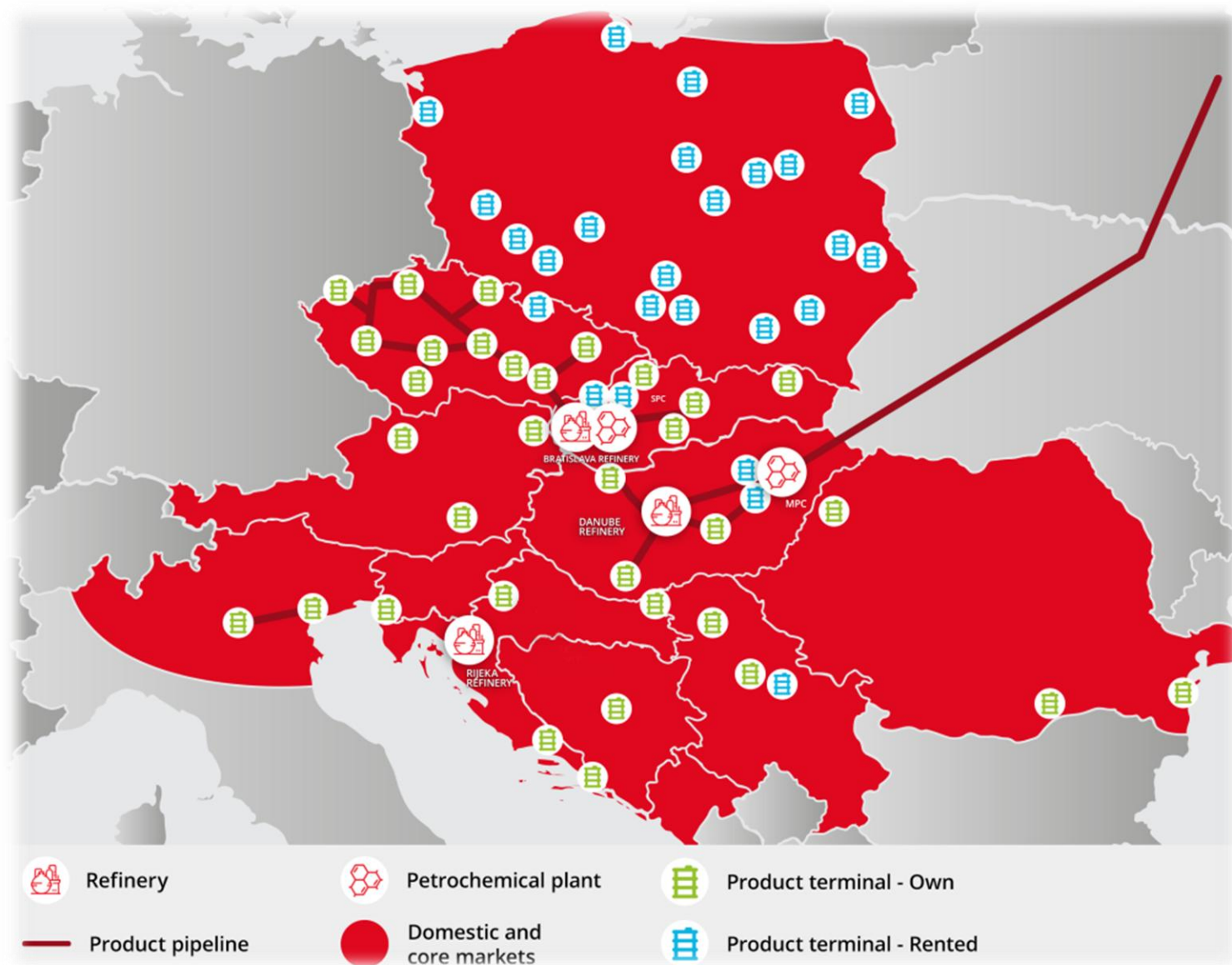

A Finomító főbb termékcsoportjai - II

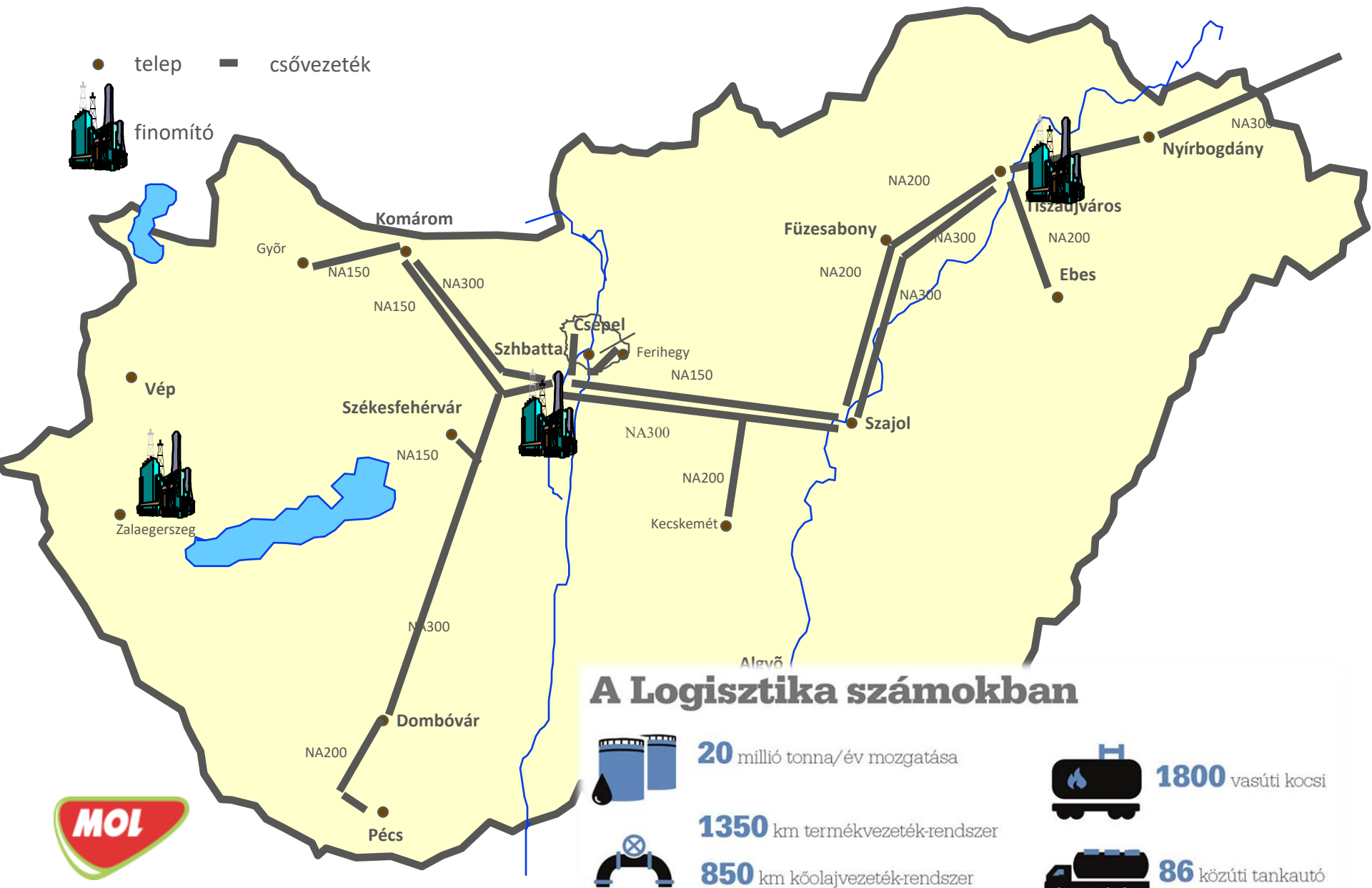
Termékcsoport	Fontosabb előírások	
	Paraméter	Előírás
Motorbenzin (95)	Oktánszám (min)	95; 85
	Kéntartalom (max) [ppm]	10
	Olefin tartalom (max) [%]	18
	Benzol tartalom (max) [%]	1
	Aromás tartalom (max) [%]	35
Diesel gázolaj	Cetánszám (min)	51
	Kéntartalom (max) [ppm]	10
	Policiklikus aromás tartalom (max) [%]	11
	Sűrűség (max) [g/cm ³]	0,845
	CFPP (max) [°C] nyár / tél	+5 / -20

MOL csoport – terméktároló hálózata

MOL finomítók, telepek és terméktávvezetékek

CSŐTÁVVEZETÉKEK TISZTÍTÁSA

- **TISZTÍTÓ CSŐGÖRÉNYEZÉS**
- **ANGOLUL „PIGGING”**
- **KB. 2 M/S SEBESSÉGGEL
ÁRAMLIK A VEZETÉKBEN**
- **ÁRAMLÓ KÖZEG „SODORJA
MAGÁVAL”**
- **LERAKÓDÓ PARAFFIN RÉTEGET
TÁVOLÍTJA EL**

**CSŐVEZETÉKEK ÁLLAPOT FELMÉRÉSE
INTELLIGENS CSŐGÖRÉNYEK**

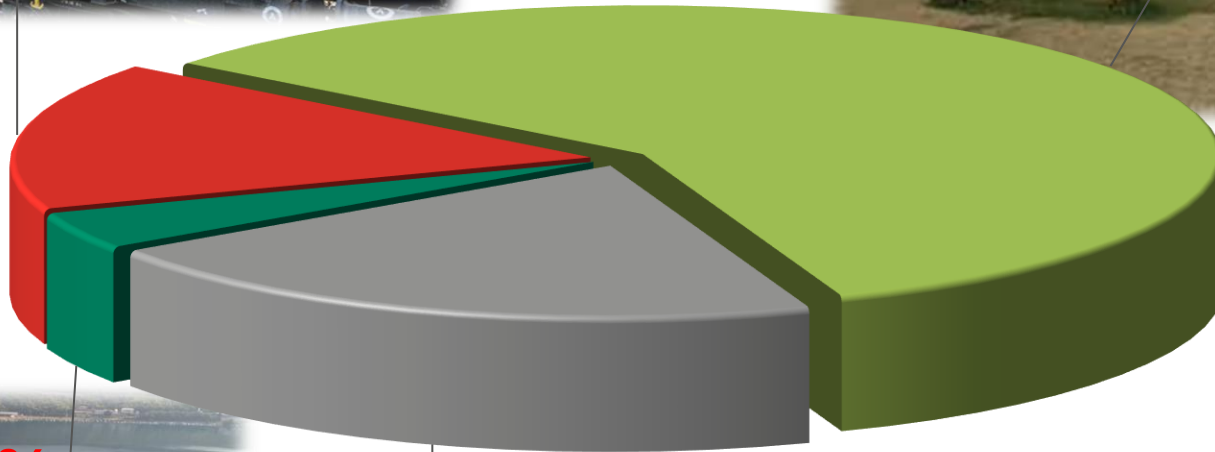

CSŐVEZETÉKEK KARBANTARTÁSA

- KORRÓZIÓS MEGHIBÁSODÁSOK LEHETNEK KÜLSŐ VAGY BELSŐ EREDETŰEK...

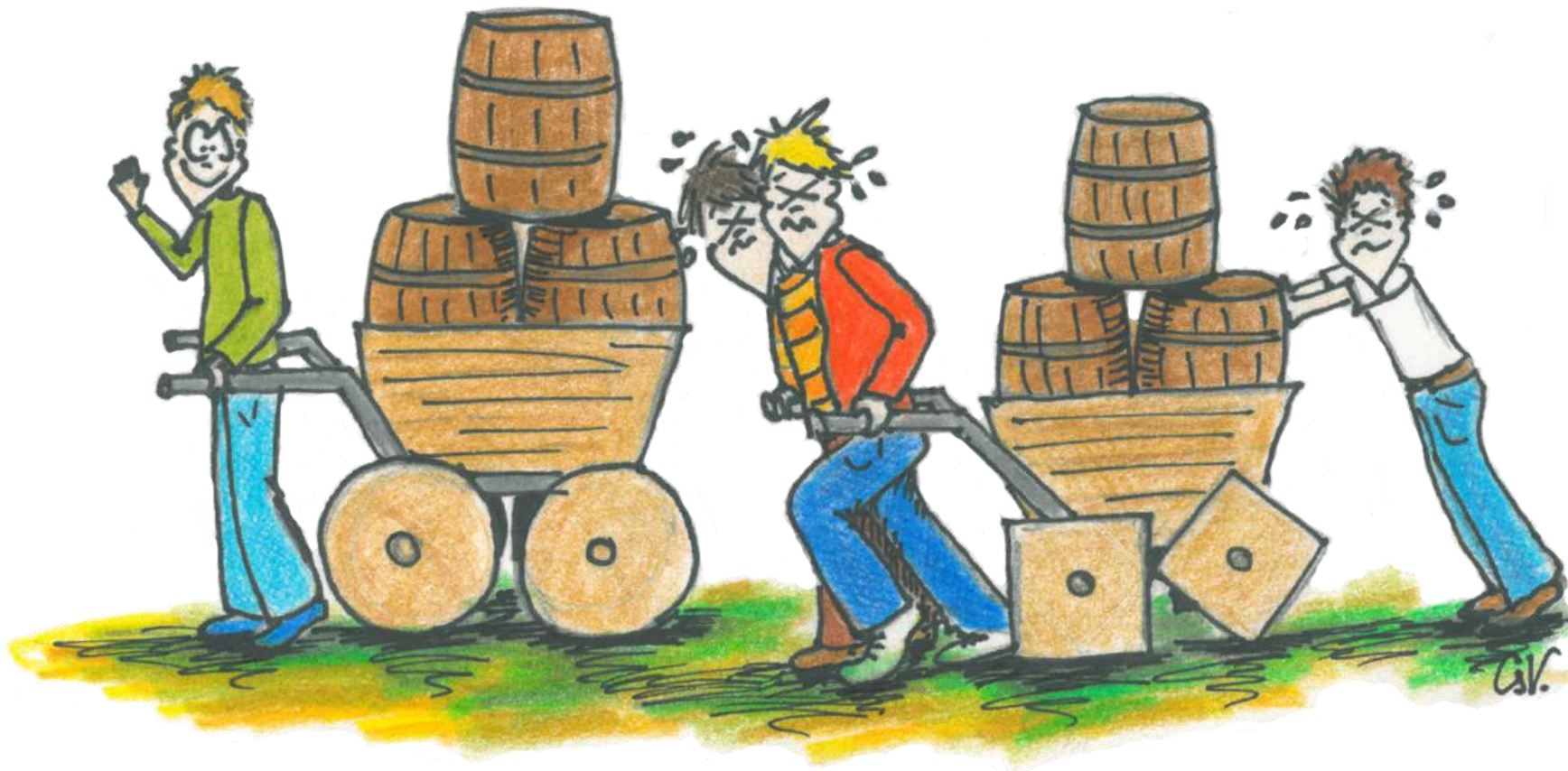
Termékszállítás típusai és megoszlása

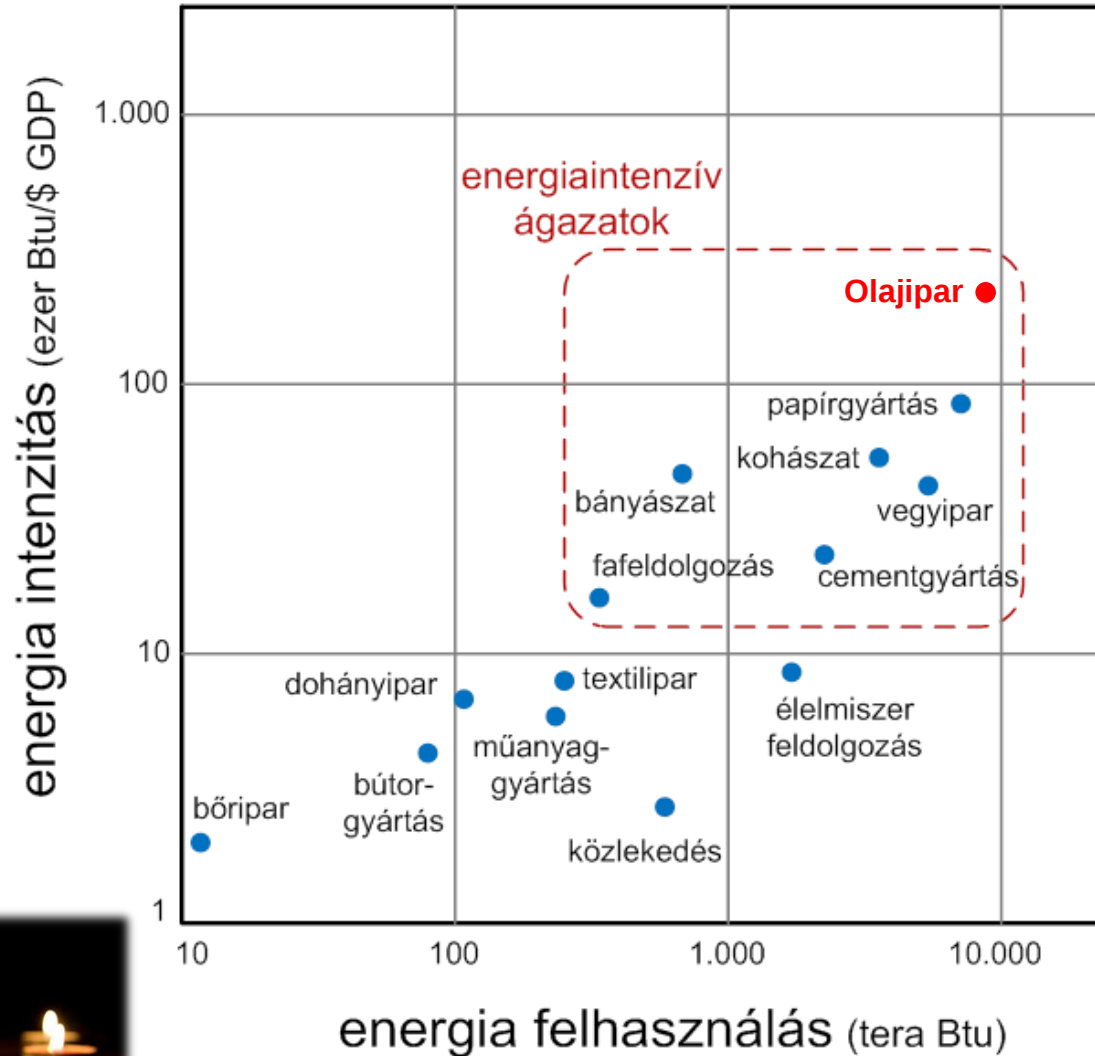
Energia hatékonyság

Mi jelent a hatékonyság?

Könnyűipar – Nehézipar – Olajipar

Energiafajták

Villamos energia

Földgáz

Gőz

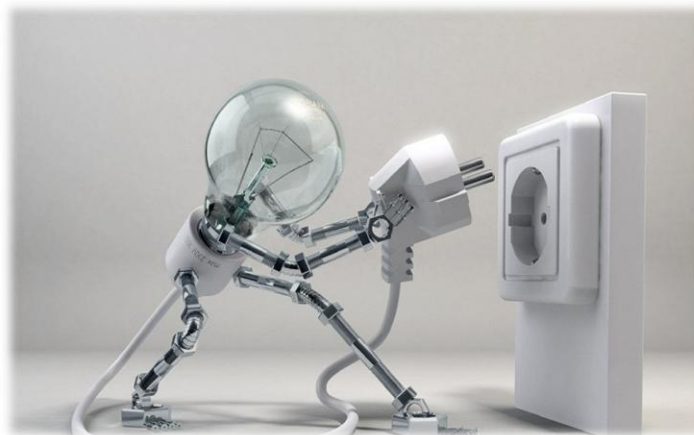
DUFI vs. Debrecen

= 3x

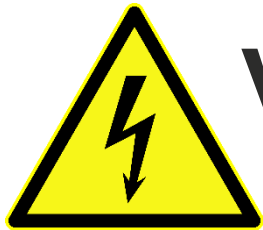

1 óra

40 év

Villamos energia

Szivattyúk

Víz

Vizes hűtés

Fűtőanyag

